

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Vykazování rezerv z pohledu české legislativy a mezinárodních účetních standardů

Bakalářská práce

Studijní program: B6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R085 – Podniková ekonomika

Autor práce: **Hana Šmejkalová**

Vedoucí práce: Ing. Olga Malíková, Ph.D.

Reporting of the provisions under the Czech legislation and international accounting standards

Bachelor thesis

Study programme: B6208 – Economics and Management

Study branch: 6208R085 – Business Administration

Author: **Hana Šmejkalová**

Supervisor: Ing. Olga Malíková, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana Šmejkalová**
Osobní číslo: **E14000699**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**
Název tématu: **Vykazování rezerv z pohledu české legislativy
a mezinárodních účetních standardů**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y   p r o   v y p r a c o v á n í :

1. Teoretická východiska - vymezení rezerv dle české účetní legislativy a mezinárodních účetních standardů IFRS
2. Deskripce způsobu evidence a vykazování rezerv v podnikatelském subjektu
3. Komparativní analýza odlišností ve vykazování rezerv dle české účetní legislativy a dle standardů IFRS
4. Závěrečná syntéza vědomostních výstupů - hodnotové dopady zjištěných rozdílů ve finančních výkazech

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **30 normostran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DVOŘÁKOVÁ, Dana. Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS. 4. vyd. Brno: Bizbooks, 2014. ISBN 978-80-265-0149-7.

JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ. Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2013. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4710-1.

HITZ, Jörg Markus, Jochen ZIMMERMANN a Jörg Richard WERNER. Buchführung und Bilanzierung nach IFRS und HGB: Eine Einführung mit praxisnahen Fällen. 3. Aufl. Hallbergmoos: Pearson Studium, 2014. ISBN 978-3-8689-4257-6.

PASEKOVÁ, Marie. Implementace IFRS do malých a středních podniků. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-866-4.

RYNEŠ, Petr. Podvojný účetnictví a účetní závěrka: Průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2016. Olomouc: ANAG, 2016. ISBN 978-80-7263-994-6. Elektronická databáze článků ProQuest (www.tul.cz).

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Olga Malíková, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Konzultant bakalářské práce:

Lenka Raginová

OSVČ, daňová poradkyně

Datum zadání bakalářské práce: **31. října 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. května 2018**

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

doc. Dr. Ing. Olga Hasprová
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2016

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum: 2.5.2017

Podpis:

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou vykazování rezerv z pohledu české legislativy a Mezinárodních standardů účetního výkaznictví. V první části práce se tato problematika řeší do detailů, je zde provedena analýza rezerv obou účetních systémů a definice nejběžněji vykazovaných rezerv na území České republiky. Dle jejich následné komparace, jsou vymezeny nejdůležitější rozdíly i spojitosti mezi nimi. Teoretické poznatky jsou následně aplikovány v praktické části této práce. Z provedené analýzy lze spatřit, že rozdíly v tvorbě rezerv obou účetních systémů se projevily zejména ve výsledku hospodaření společnosti HS staviva Hodkovice n. Mohelkou s.r.o. Ze zjištěných skutečností vyplynulo pro účetní jednotky doporučení, aby při tvorbě a vykazování rezerv upřednostňovaly Mezinárodní účetní standardy před českou legislativou.

Klíčová slova

Rezervy, česká účetní legislativa, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví,
Komponentní odpisování

Annotation

The bachelor thesis is focused on an explanation of the reporting of reserves from the perspective of the Czech legislation and the International Financial Reporting Standards. The first part of the thesis aims to analyse the reporting of reserves according to the mentioned accounting principles in detail. In addition, the most common reserves reported in the Czech Republic are described. Subsequently, the most important differences and similarities are defined based on the mutual comparison. The theoretical knowledge is then applied in the practical part of the thesis. Based on the analysis it may be realized that the differences in the creation of reserves according to both accounting principles were demonstrated particularly in the profit of the company HS staviva Hodkovice n. Mohelkou s.r.o. The recommendations resulting from the observed findings are that the company should prefer the International Financial Reporting Standards instead of the Czech legislation.

Key words

Reserves, Czech accounting legislation, International Financial Reporting Standards, component depreciation

Obsah

Seznam ilustrací.....	8
Seznam tabulek.....	9
Seznam použitých zkratk.....	10
Úvod.....	11
1 Teoretická východiska tvorby a vykazování rezerv dle české účetní legislativy	13
1.1 Rezervy.....	14
1.1.1 Záonné rezervy	16
1.1.2 Ostatní rezervy	23
1.2 Vykazování rezerv dle české legislativy	26
2 Teoretická východiska tvorby a vykazování rezerv dle IFRS	30
2.1 Mezinárodní účetní standard IAS 37.....	31
2.1.1 Rezervy	32
3 Rozdíly v tvorbě a vykazování rezerv dle IFRS/IAS a ČÚL.....	38
4 Dopad rozdílů v tvorbě a vykazování rezerv na hospodářský výsledek společnosti HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o.....	41
4.1 Tvorba a vykazování rezerv ve společnosti HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o.....	42
4.1.1 Tvorba a vykazování rezerv na opravu haly dle české účetní legislativy	43
4.1.2 Tvorba a vykazování rezerv na opravu haly dle IFRS/IAS	45
4.2 Dopad rozdílů v tvorbě a prezentaci rezerv dle ČÚL a IFRS na HV	50
Závěr	52
Seznam použité literatury.....	54
Seznam příloh.....	56
Příloha A: Seznam Českých účetních standardů pro podnikatele	57
Příloha B: Výkony uznané jako náklad (výdaj) pro tvorbu rezervy na pěstební činnost.....	58
Příloha C: Vzorový účetní rozvřh 2017	60

Seznam ilustrací

Obr. č. 1: Účtování tvorby a čerpání zákonných rezerv podle zákona o rezervách (s. 27)

Obr. č. 2: Účtování tvorby a čerpání zákonných rezerv podle zákona o účetnictví (s. 28)

Obr. č. 3: Účtování tvorby a čerpání rezerv na daň z příjmu (s. 28)

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Umístění rezerv v rozvaze (s. 29)

Tabulka č. 2: Inventární karta rezervy na opravu haly (s. 43)

Tabulka č. 3: Účetní zachycení rezerv v letech 2011 – 2015 (s. 44)

Tabulka č. 4: Výňatek z inventární karty (s. 44)

Tabulka č. 5: Účetní operace v roce 2016 (s. 45)

Tabulka č. 6: Rozpuštění rezervy na inventární kartě (s. 45)

Tabulka č. 7: Výpočet odpisů jednotlivých komponent (s. 46)

Tabulka č. 8: Odpisy skladové haly (s. 47)

Tabulka č. 9: Odpisy jednotlivých komponent (s. 48)

Tabulka č. 10: Vliv rozdílů mezi ČÚL a IFRS na hospodářský výsledek (s. 50)

Seznam použitých zkratk

ČÚL	česká účetní legislativa
ČÚS	České účetní standardy
D	dal
IAS	International Accounting Standard
IASCF	International Accounting Standard Committee Foundation
IASB	International Accounting Standards Board
IFAC	International Federation of Accountants
IFRS	International Financial Reporting Standards
MD	má dát
SAC	Standing Advisory Committee
SIC	Standing Interpretations Committee
VH	výsledek hospodaření
VÚD	vnitřní účetní doklad
ZoR	zákon o rezervách
ZoÚ	zákon o účetnictví

Úvod

Vzhledem k trendu sbližování účetnictví jednotlivých zemí celého světa z hlediska uplatněných účetních konceptů, se zvyšuje potřeba i českých podniků připravovat účetní závěrku dle Mezinárodních účetních standardů pro finanční výkaznictví IFRS. Dalším důvodem implementace IFRS do české legislativy je také členství České republiky v EU.

Potřeba mezinárodní harmonizace účetnictví vyvstala zejména s ohledem na srovnatelnost účetních závěrek podniků kótovaných na kapitálových trzích, které se ucházejí o zahraniční kapitál. České podniky, jejichž vlastníkem je zahraniční investor, musí sestavovat účetní závěrku kromě české účetní legislativy také podle IFRS z důvodu srovnatelnosti účetních výkazů vlastníčího a vlastněného podniku a také možnosti zpracování jejich konsolidované účetní závěrky.

Lze říci, že mezinárodní harmonizace je spíše vynucena praxí za účelem zpřístupnění konzistentních informací na platformě kapitálových trhů a rozvoje celosvětového obchodu. Představuje požadavek, aby se obecná účetní pravidla, zásady a postupy používané v různých zemích světa přibližovaly a účetní výkazy těchto zemí byly patřičně vzdělanému uživateli srozumitelné.

Sjednocení účetních systémů probíhá ve třech liniích. Jedná se o směrnice rady Evropského společenství, účetní principy US GAAP a samozřejmě Mezinárodní standardy pro finanční výkaznictví IFRS, přičemž přední pozici zaujímají US GAAP a IFRS. Důvodem je rychlé a efektivní řešení problémů společností operujících na kapitálových trzích. Standardy IFRS, které jsou až na výjimky zapracovány do direktiv EU, deklarují koncepční rámec. V tomto koncepčním rámci jsou vyjádřeny cíle, obsah a metody finančního účetnictví. Jelikož standardy mají vypracovány postupy, podrobné směrnice a vyjádření ke sporným otázkám, mohou sjednotit přístupy k řešení problémů v členských zemích EU.

Cílem této bakalářské práce je vymezení rozdílů ve vykazování rezerv a jejich úpravách v české účetní legislativě a mezinárodních účetních standardech. Poté oba tyto přístupy porovnat a odhalit největší a nejpodstatnější rozdíly a jejich dopad na výsledek hospodaření účetní jednotky.

Abych splnila cíl, musím v první řadě definovat rezervy z pohledu české legislativy, vymezit podmínky týkající se tvorby rezerv a způsob jejich oceňování a vykazování. V první kapitole, včetně výše uvedeného, se také budu zabývat nejběžněji tvořenými typy rezerv. Ať už se jedná o rezervy, které jsou upraveny zákonem o rezervách, nebo o rezervy, které jsou upraveny vnitřními předpisy účetních jednotek.

V druhé kapitole opět vymezím tvorbu, vykazování a oceňování rezerv, tentokrát však z pohledu Mezinárodních účetních standardů. Uvedu typy rezerv, které se tvoří ve větším měřítku oproti ostatním a také rezervy, jejichž tvorba není dle českého účetního systému přípustná.

Poté provedu analýzu a následně komparaci veškerých poznatků z předešlých kapitol, týkajících se tvorby a vykazování rezerv dle ČÚL a dle IFRS.

Informace získané z teoretické části dále využiji v analýze rezerv společnosti HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o. jak z pohledu české legislativy, tak z pohledu mezinárodních standardů. V praktické části se zaměřím na rezervu na opravu dlouhodobého hmotného majetku, jelikož je to jedna z mála rezerv, kterou tento podnik tvoří. Dalším důvodem výběru této konkrétní rezervy je i to, že v obou výše zmíněných účetních systémech se tvorba této rezervy vykazuje naprosto odlišně.

Na závěr práce zhodnotím dopady rozdílů v tvorbě a vykazování těchto rezerv dle ČÚL a IFRS/ IAS na výsledek hospodaření dané účetní jednotky.

1 Teoretická východiska tvorby a vykazování rezerv dle české účetní legislativy

Česká republika je jednou ze zemí Evropy, ve které se uplatňuje římské právo založené na zákonné úpravě. Současný český účetní systém platí od 1. ledna 1993. Účetnictví v České republice je regulováno státem zastoupeným ministerstvem financí. V roce 1993 vstoupil v platnost zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, jež je nejvyšší právní normou v této oblasti. Jsou zde ustanoveny náležitosti např., kdo musí vést účetnictví, dále účetní doklady, účetní knihy, účetní uzávěrky, způsoby ocenění majetku, inventarizace, pokuty za porušení účetních předpisů apod. Zákon je konstruován tak, aby vyhovoval požadavkům tržní ekonomiky a podával pravdivé informace, na jejichž základě si lze učinit správný názor na finanční situaci podniku a na efektivnost jeho ekonomické činnosti. Jako příloha k zákonu byly vydány ministerstvem financí směrné účtové osnovy pro jednotlivé typy organizací (podnikatele, banky, pojišťovny atd.), které jsou pro organizace závazné.

V roce 2002 byla přijata novela zákona o účetnictví č. 353/2001 Sb., platná od 1. ledna 2004, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Na něj navazující prováděcí vyhláška ministerstva financí č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, v platném znění vyhlášky č. 472/2003 Sb., byla vydána na základě zmocnění podle § 37a novely zákona č. 353/2001 Sb. (Ryneš, 2016)

Ve vyhláškách je podle jednotlivých typů organizace obsažen závazný obsah účetních výkazů. Po přijetí tohoto zákona před vstupem ČR do Evropské unie se zavedla jednotná účetní pravidla pro všechny účtující subjekty a zrušilo se jednoduché účetnictví pro podnikatele. Po vstupu ČR do EU se Mezinárodní standardy finančního výkaznictví staly povinné pro všechny účetní jednotky, které jsou emitentem cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů. Pro účtování a sestavení svých nekonsolidovaných a konsolidovaných účetních závěrek musí používat IFRS. (Landa, 2014)

Novely představují pokrok v zabudování zásad IAS do našeho účetního systému.

Dalším základním předpisem upravujícím účetnictví podnikatelů jsou České účetní standardy, které vydává ministerstvo financí ve smyslu § 36 zákona o účetnictví. Přehled platných Českých účetních standardů je uveden v příloze A bakalářské práce.

Standardy zajišťují soulad při používání účetních metod účetními jednotkami. Obsahují popis účetních metod nebo postupy účtování. Obsah standardů nesmí být v rozporu s ustanoveními zákona o účetnictví nebo jiných právních předpisů. Ministerstvo financí pravidla pro tvorbu a vydávání standardů může stanovit prováděcím právním předpisem. Ve Finančním zpravodaji se oznamuje vydání standardů a tyto vydané standardy jsou uvedeny v registru, který vede ministerstvo. (Ryneš, 2016)

1.1 Rezervy

Rezervy jsou jedním z účetních nástrojů, sloužícím k zahrnování nákladů do období, se kterým věcně a časově souvisí. Rezervy, jejich tvorba a čerpání je odrazem zásady opatrnosti v účetnictví. U rezerv je většinou znám pouze účel, hodnotová výše a období, jehož se rezerva týká, se pouze odhaduje. (Ryneš, 2016)

Rezervy se řadí do cizích zdrojů krytí majetku s dlouhodobým charakterem ze dvou důvodů:

1. vyjadřují potencionální závazek vůči třetím osobám, např. z důvodu záručních oprav,
2. předpokládá se vynaložení výdajů v budoucích obdobích (vnitřní dluh účetní jednotky). (Landa, 2014)

Jako závazek (dluh) se však nevykazují, jelikož v okamžiku jejich vzniku a tvorby neexistuje faktický dluh vůči třetí osobě v právním slova smyslu. Z hlediska obchodního práva se tedy nedefinují jako závazek, ale jedná se o samostatnou účetní kategorii (§26 odst. 3 zákona o účetnictví). (Ryneš, 2016)

Legislativně rezervy vychází ze zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje způsoby tvorby a výši rezerv a určuje, které rezervy jsou nákladem (výdajem) daňově uznatelným. Dále jsou řízeny ZoÚ, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou ministerstva financí č. 500/2002 Sb. a českým účetním standardem pro podnikatele č. 004.

Cílem českého účetního standardu č. 004 – Rezervy je stanovit podle ZoÚ ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č 500/2002 Sb., základní postupy účtování o tvorbě a použití rezerv za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami. (Trávníčková, 2015)

Obecně jsou rezervy určeny k pokrytí budoucích závazků a výdajů, u nichž je znám účel, je pravděpodobné, že nastanou, není zpravidla známá částka a není známé období, kdy bude rezerva čerpána. (Landa, 2014)

Ve směrné účtové osnově se rezervy nachází v účtové třídě 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky, konkrétně pak tvorbu rezerv účtujeme ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 45 – Rezervy se souvztažným zápisem na vrub příslušného účtu nákladů. Tím se i sníží výsledek hospodaření a náklady tak rovnoměrně ovlivní více účetních období. Rezervy podléhají inventarizaci a nesmí mít aktivní zůstatek.

Rezervy se člení na dvě velké skupiny:

1. zákonné rezervy - jedná se o ty, jejichž výše a tvorba je upravena zákonem o rezervách, současně jsou daňově uznány jako výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmů, proto snižují daňový základ,
2. ostatní rezervy (účetní) - upravují účetní jednotky vnitřním předpisem, účetní jednotka činí o těchto rezervách vlastní rozhodnutí, tvorba a zrušení ostatních rezerv základ daně neovlivní, zůstatky příslušných nákladových účtů budou tedy z výsledku hospodaření při jeho úpravě na základ daně vyloučeny. (Landa, 2014)

Z hlediska účelu se rezervy dělí na:

1. obecné (globální) - jedná se o rezervy na rizika či ztráty z podnikání, tvorba rezerv se musí vztahovat na současné, známé skutečnosti, které již nastaly nebo které lze očekávat (rezervy se nesmí vytvářet na neidentifikovatelné případy, například na obecná podnikatelská rizika),
2. účelové (individuální) - jde o rezervy určené ke krytí konkrétních rizik, například na opravy dlouhodobého hmotného majetku podniku.

Rezervy jsou vytvářeny dvojitým způsobem. Buď procentem ze základu, který si určí podnik (výše tržeb, zisků atd.) nebo v absolutní částce (například na kursové ztráty). Při účetní uzávěrce musí být provedena inventarizace rezerv (rezervy podléhají dokladové inventuře). Ověřuje se účel (odůvodněnost) i výše. Způsob vytváření rezerv si podnik stanoví sám, pokud se nejedná o případ, kdy způsob tvorby rezervy stanoví přesně zvláštní zákon. Tvorba rezerv se účtuje v závislosti na tom, zda se týkají nákladů provozních a finančních. (Trávníčková, 2015)

O tvorbě a čerpání rezerv je možné účtovat v průběhu účetního období nebo až při uzavírání účetních knih. Účtování o rezervách by mělo být upraveno vnitřním předpisem účetní jednotky, popř. zákonnými předpisy, pokud se jedná o rezervy zákonné. U zákonných rezerv se doporučuje jejich tvorbu a čerpání, popř. zrušení vázat na konec zdaňovacího období vzhledem k § 3 odst. 1 zákona o rezervách. (Ryneš, 2016)

1.1.1 Zákonné rezervy

Zákonné rezervy jsou rezervy, jejichž způsob tvorby a čerpání je vymezen a stanoven v zákoně č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů v platném znění, zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb. a zákona č. 267/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. O tvorbě a čerpání jiných zákonných rezerv může rozhodnout zvláštní zákon, který výslovně uvede, že se jedná o rezervu, jejíž tvorba se považuje za daňový náklad.

Dle zákona o rezervách se pro podnikatele rozlišují:

- rezerva na opravy hmotného majetku,
- rezerva na pěstební činnost,
- jiné rezervy:
  - rezerva na odbahnění rybníka,
  - rezerva na vypořádání důlních škod,
  - rezerva na technické rekultivace a sanace skládek,
  - rezerva finančních prostředků na sanaci pozemků dotčených těžbou,
  - rezerva podle zákona o odpadech,
  - rezervy podle zvláštních zákonů.

Lze také tvořit bankovní rezervy (na standardní pohledávky bank z úvěrů a na poskytnuté bankovní záruky a slouží k odpisu nebo ke krytí ztrát z postoupení pohledávek z úvěrů a ztrát spojených s realizací poskytnutých záruk) a rezervy v pojišťovnictví (technické rezervy na neživotní a životní pojištění, resp. na budoucí vznik nároku pojištěnců z těchto typů pojištění), které ale podnikatelé vytvářet nemohou. (Landa, 2014)

Tvorba zákonných rezerv a jejich uznatelnost pro účely zákona o daních z příjmu

Rezervy se dle ZoR uplatňují za zdaňovací období. Zdaňovacím obdobím se pro účely tohoto zákona rozumí u právnických osob období, které trvá nejméně 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, nebo je kratší než 12 měsíců, ale začíná rozhodným dnem fúze nebo přechodu jmění na společníka anebo rozdělení obchodní společnosti nebo družstva.

U fyzických osob je zdaňovacím obdobím kalendářní rok. Účetní jednotka má povinnost v souvislosti s podáním daňového přiznání prověřit odůvodněnost rezerv a jejich skutečný stav porovnat s výší, kterou může účetní jednotka (poplatník) uplatnit podle zákona o rezervách v základu daně z příjmů zjištěném podle zvláštního právního předpisu.

Tvorba rezerv, která je uplatněná v základu daně z příjmu, musí být vždy zaúčtována podle zvláštního právního předpisu nebo uvedena v daňové evidenci. Výjimku tvoří účetní jednotky, které používají komponentní odpisování. Tyto jednotky mohou využít tvorbu rezervy na opravy, i když o ní neúčtovaly a to za předpokladu, že vedou prokazatelnou evidenci o této rezervě pro daňové účely. (Ryneš, 2016)

V ZoR je také uvedeno, že tvorbu rezerv může jako daňově uznatelný náklad uplatnit i poplatník, kterému je zvláštním právním předpisem stanoveno použít pro účtování a sestavení účetní závěrky Mezinárodní účetní standardy za podmínky, že současně vede prokazatelnou evidenci těchto rezerv v maximální stanovené výši. Prokazatelnou evidencí se rozumí soupis jednotlivých rezerv dle účelu, sestavený v rozsahu a způsobem stanoveném pro tvorbu rezerv zvláštním právním předpisem. (ZoR v platném znění)

Rezervy se nesmějí vytvářet na náklady související s pořízením hmotného a nehmotného majetku. Na konci období, za které se podává přiznání k dani z příjmů právnických osob nebo fyzických osob, se zůstatek převádí do následujícího období.

Zrušení a čerpání zákonných rezerv pro účely zákona o daních z příjmů

Náklady, které byly použity na účely, kvůli kterým se tvoří rezervy, přednostně ruší či snižují částky těchto rezerv. Pominou-li důvody, pro které byly zřízeny, zruší se rezervy ve stejném období, kdy tyto důvody zaniknou.

Rezervy se zruší vždy ke dni ukončení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, pachtu obchodního závodu, pachtu části obchodního závodu tvořícího samostatnou složku, ke dni přerušení podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti nebo pachtu obchodního závodu, pokud tato činnost nebo pacht nejsou zahájeny do termínu pro podání daňového přiznání za příslušné daňové období, ve kterém došlo k přerušení. Rezervy se zruší rovněž ke dni účinnosti nájemní smlouvy v případě nájmu podniku, ke dni předcházejícímu den zrušení stálé provozovny na území České republiky, ke dni předcházejícímu den vstupu do likvidace nebo ke dni předcházejícímu den účinnosti rozhodnutí o prohlášení konkurzu. (Ryneš, 2014)

Rezervy se však nezruší, pokud peněžní prostředky ve výši rezerv tvořených podle § 9 a § 10 ZoR budou uloženy na zvláštním vázaném účtu v bance a v případě, kdy účetní jednotka při ukončení pachtu uzavřela smlouvu o pachtu obchodního závodu účinnou dnem následujícím po dni ukončení pachtu.

Rezerva na opravy dlouhodobého hmotného majetku

Nejrozšířenější zákonnou rezervou v ČR je, dle průzkumu zveřejněného v publikaci Výkonnost podniku, rezerva na opravy hmotného majetku. Z dotazovaných respondentů tuto rezervu vytváří 21,74 %. Alarmující však je, že 45,34 % dotazovaných nevytváří rezervu žádnou. (Hasprová, 2016)

Rezervu na opravy hmotného majetku je možné vytvářet na hmotný majetek, jehož doba daňového odpisování je 5 a více let (2. až 6. odpisová skupina). Tato rezerva je tvořena pouze na účely, které mají charakter opravy, nejedná se tedy o údržbu, technické zhodnocení či pořízení majetku. Opravami se rozumí pouze takové zásahy do majetku, kterými se odstraňují částečná fyzická opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu, v podstatě nesmí dojít ke změně technických parametrů předmětu. Tuto rezervu mohou tvořit vlastníci, osoby oprávněné s majetkem

hospodařit nebo pachtýři obchodního závodu, pokud jsou k opravám smluvně písemně zavázáni. (Landa, 2014)

Rezerva na opravu hmotného majetku se nesmí vytvářet na:

- majetek určený k likvidaci,
- opravy v souvislosti se škodami a jinými nepředvídatelnými nebo nahodilými událostmi,
- pravidelně (každoročně) se opakující opravy,
- majetek, k němuž má vlastnické právo poplatník, vůči jehož majetku trvají účinky prohlášení konkurzu,
- plánované modernizace a rekonstrukce. (Landa, 2014)

Rezerva je vytvářena rovnoměrně a její výše je individuální. Závisí na jednotlivém hmotném majetku a charakteru opravy na základě rozpočtu podle platných cen v daném roce tvorby. Jedná se zejména o opravy staveb. Při stanovení výše rezervy se u plátce DPH vychází z rozpočtu nákladů na opravu v ocenění bez DPH. U dlouhodobého hmotného majetku je možné tvořit rezervu na opravu ve vztahu k objemu výkonů v technických jednotkách. V takovémto případě je výše rezervy rovna součinu podílu rozpočtu nákladů na opravu na jednotku předpokládaného výkonu a součtu objemu skutečných výkonů za zdaňovací období. (Ryneš, 2016)

Počet let tvorby rezervy se stanoví jako součet let od zahájení tvorby rezervy do roku před rokem plánované opravy. Rezerva nesmí být tvořena pouze jedno zdaňovací období. Maximální doba tvorby rezervy je určena zákonem podle zatřídění majetku do odpisových skupin pro daňové odpisy. (Landa, 2014)

Maximální doba tvorby rezervy dle odpisových skupin:

- 2. odpisová skupina – 3 zdaňovací období,
- 3. odpisová skupina – 6 zdaňvacích období,
- 4. odpisová skupina – 8 zdaňvacích období,
- 5. a 6. odpisová skupina – 10 zdaňvacích období.

Pokud se naskytne skutečnosti, které odůvodňují změnu výše rezervy, účetní jednotka musí provést úpravu její výše počínaje zdaňovacím obdobím, v němž tyto skutečnosti

nastaly. Za tyto skutečnosti lze považovat změnu cen, technologie provedení a změnu v rozsahu plánované opravy. Účetní jednotka dokládá oprávněnost tvorby rezervy a celý proces dokumentuje. Dokumentace v zákoně o rezervách není přesně vymezena, ale považuje se za ni plán oprav, rozpočet nákladů těchto oprav, vnitropodniková směrnice o tvorbě a čerpání rezervy a inventární karta rezervy. Plán a rozpočet oprav musí jasně vymezit předmět a druh opravy a zdaňovací období, ve kterém bude zahájena. (Ryneš, 2016)

Rezerva na opravu je uznána pouze při uložení peněžních prostředků ve výši vytvořené rezervy. Tyto peněžní prostředky musí být převedeny na samostatný účet v bance se sídlem na území členského státu Evropské unie, účet musí být veden v českých korunách nebo eurech a je určen jen k ukládání prostředků rezervy. Pokud se tak nestane do termínu podání daňového přiznání, rezerva se zruší ve zdaňovacím období, ve kterém se přiznání podává. (Landa, 2014)

Jestliže nebude oprava dlouhodobého hmotného majetku zahájena nejpozději ve zdaňovacím období následujícím po zdaňovacím období, ve kterém se při výpočtu výše rezervy předpokládalo, rezerva se zruší ve prospěch nákladů v účtové skupině 55 tohoto následujícího období. Toto platí i v případě, kdy se rezerva nevyčerpá nejpozději ve zdaňovacím období, ve kterém byla oprava zahájena. Podle zákona o rezervách se povinnost zrušení rezervy nebo její části nevztahuje na účetní jednotky, které doloží, že k překročení uvedených lhůt došlo zásahem orgánu státní správy nebo orgánů samosprávy. (Ryneš, 2016)

Za zahájení opravy se pro účely ZoR považuje termín, ve kterém se fyzicky začnou provádět práce přímo na věci, která je předmětem opravy. Provádí-li se oprava mimo provozovnu účetní jednotky jinou osobou, rozumí se zahájením opravy převzetí věci do opravy touto osobou. (Ryneš, 2016)

Rezerva na pěstební činnost

Další zákonnou rezervou je rezerva na pěstební činnost. *„Pěstební činností se pro účely zákona o rezervách rozumí obnova lesa a veškeré výchovné činnosti prováděné v porostech do 40 let jejich věku, ochrana lesa a opatření k obnově porostů s nevhodnou nebo*

náhradní dřevinnou skladbou. Rezervu lze tvořit a čerpat pouze na výkony, které jsou taxativně uvedené v příloze k zákonu o rezervách.“ (Landa, 2014, s. 162)

Tyto výkony jsou uvedené v příloze A bakalářské práce. Daňově uznatelná rezerva na pěstební činnost se nesmí tvořit na jiné výkony. Tvořit rezervy se v tomto případě doporučuje příspěvkovým organizacím a společnost s ručením omezeným, a to zejména z důvodu daňové optimalizace.

Rezervy na pěstební činnost mohou vytvářet poplatníci daně z příjmů, kteří jsou povinni dle zákona č. 96/1997 Sb., o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodaření, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, provádět obnovu, ochranu a výchovu lesních porostů do 40 let jejich věku. (Ryneš, 2016)

Význam tvorby těchto rezerv je v odložení zdanění tržeb po dobu realizace průběžných nákladů souvisejících s pěstební činností. Tvorbu rezerv na pěstební činnost upravuje § 9 ZoR pro zjištění základu daně z příjmů.

Příklad daňově uznatelných výdajů pro tvorbu rezerv na pěstební činnost:

- obnova lesa první opakovanou sadbou,
- ošetřování mladých dřevin,
- oplocení mladých lesních porostů,
- ochrana lesa proti škůdcům,
- příprava půdy pro obnovu lesa apod.

Rezervy na pěstební činnost se tvoří podle výše vytěženého objemu dřevní hmoty v m³. Výši si může podnikatel stanovit sám v rozpočtu nákladů a čerpá ji při uskutečnění prací pěstební činnosti. V případě, že nejsou práce realizovány v rozpočtovém objemu, rezerva se zruší. (Landa, 2014)

Rezerva na pěstební činnost je daňově uznatelný výdaj pouze za splnění podmínky, že peněžní prostředky na rezervy uloží na zvláštní účet v bance se sídlem na území Evropské unie, který je veden v českých korunách nebo v eurech, a z tohoto účtu je bude čerpat pouze na úhradu výdajů, pro které byly určeny. (Landa, 2014)

Rezerva na nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů

Zcela novým typem zákonných rezerv je rezerva na nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů, která byla do této skupiny rezerv včleněna novelou zákona o účetnictví č. 221/2005 Sb.

Dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, musí od roku 2014 provozovatelé solárních elektráren platit provozovateli kolektivního systému příspěvek na likvidaci solárních panelů, které byly uvedené na trh před 1. lednem 2013. Tyto příspěvky dosud nebyly daňovými předpisy jednoznačně řešeny. Dle novely zákona o odpadech spadá do skupiny daňově účinných rezerv, které jsou vytvářené po dobu daňového odpisování technologické části fotovoltaické elektrárny (FVE). Tento režim je pro daňové subjekty povinný počátkem zdaňovacího období započatým v roce 2016. Byl však využitelný již od roku 2015. (Procházková, 2016)

Tato rezerva může být tvořena jen provozovatelem FVE, který je dle zákona o odpadech povinen zajistit financování zpracování, využití a odstranění elektroodpadu ze solárních panelů. Jelikož tvorba této zákonné rezervy není závislá na účetnictví poplatníka, může být poplatníkem tvořena jak rezerva daňově neúčinná, tak rezerva daňově účinná. Výše rezervy je rovna úhrnné částce financování odvedené provozovateli kolektivního systému. Rozpuštění této rezervy způsobí zvýšení výsledku hospodaření. (Procházková, 2016)

Jiné rezervy

Mezi další zákonné rezervy se řadí například rezerva na odbahnění rybníka. Tu je možno podle zákona o rezervách tvořit maximálně 10 po sobě jdoucích zdaňovacích období. Přitom pro způsob její tvorby, stanovení výše a použití se postupuje podobně jako u rezervy na opravy hmotného majetku. Odbahněním rybníka se rozumí odstraňování nánosů ze dna rybníka způsobených erozí okolních pozemků. (Ryneš, 2016)

Dále je to rezerva na vypořádání důlních škod podle zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů, rezerva na technické rekultivace a sanace skládek, rezerva finančních prostředků na sanaci pozemků dotčených těžbou, rezerva podle zákona o odpadech a rezervy podle zvláštních zákonů.

Peněžní prostředky ve výši rezerv tvořených podle § 7, § 9 a § 10 zákona o rezervách se musí ukládat na zvláštní vázaný účet v bance a nesmějí být zahrnuty do majetkové podstaty poplatníka v insolvenčním řízení. Za období, za které se podává daňové přiznání, je zaúčtována tvorba rezerv nákladem na dosažení, zajištění a udržení příjmů pouze do výše částky uložené na zvláštním vázaném účtu nejpozději do dne podání daňového přiznání. Peněžní prostředky z tohoto účtu mohou být čerpány pouze na účely, pro které byly vytvořeny. Pokud nakládání s rezervami řeší zvláštní zákon, je nutné čerpání a nakládání s peněžními prostředky posuzovat podle příslušných ustanovení zvláštního zákona. (Ryneš, 2016)

Vklady se dají rozdělit podle toho, jestli vkladatel pokračuje ve své činnosti a vklad se přemění do cenného papíru či účasti, nebo jestli se vkladatel zrušuje bez likvidace (přeměny obchodních společností). Vypořádání rezerv je v obou případech stejné. Nástupnická společnost má právo převzít rezervy a opravné položky vytvořené zaniklou společností. Při přeměně společnosti nástupnická společnost pokračuje v započaté tvorbě rezerv a to za podmínek, které by platily pro zanikající společnost. Pokračuje v rozsahu, v jakém souvisí s částí obchodního jmění přecházejícího na nástupnickou společnost.

1.1.2 Ostatní rezervy

Tvorba rezerv obecně naplňuje základní účetní zásadu opatrnosti, podle níž se v souladu s § 25 odst. 3 ZoÚ, ve znění pozdějších předpisů při oceňování ke konci rozvahového dne berou v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku a závazků a jsou známy do okamžiku sestavení účetní závěrky.

Ostatní (účetní) rezervy jsou rezervy, které účetní jednotka tvoří podle svého vlastního rozhodnutí a jsou vytvářeny v souladu s vnitropodnikovými směrnici a účetními předpisy, které podrobněji tyto rezervy vymezují. Náklady spojené s těmito ostatními rezervami nezohledňuje zákon o daních z příjmů, a proto nepatří mezi daňově účinné náklady, které by snižovaly daňový základ. (Landa, 2014)

Účetními rezervami se podle zákona o účetnictví rozumí:

- rezerva na rizika a ztráty,
- rezerva na daň z příjmů,

- rezerva na důchody a podobné závazky,
- rezerva na restrukturalizaci,
- technické rezervy nebo jiné rezervy podle zvláštních právních předpisů.

Stanovit postupy účtování o tvorbě a použití rezerv, za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami v položkách B. I. Rezervy vykazovaných za podmínek stanovených v § 3 a § 4 vyhlášky, je cílem Českého účetního standardu č. 004 – Rezervy. (Úplné znění č. 1177, 2017)

Rezerva na rizika a ztráty z podnikání

Tento typ rezerv vytváří účetní jednotka, pokud jí jsou známy budoucí rizika nebo ztráty z podnikání na základě současných skutečností, podle jednotlivých případů, kde je tato rizika a ztráty možné očekávat. Rezervy se vytváří pro jednotlivé, individuálně určené případy budoucích ztrát a rizik, nevytváří se však na obecná neidentifikovaná rizika. Je nutné, aby se rozhodnutí o tvorbě a výši rezervy odvíjelo od známých současných skutečností, o kterých se sice neúčtovalo, ale dají se na jejich základě odvodit budoucí případy (rizika nebo ztráty). Příkladem jsou rezervy na záruční opravy výrobků, které se váží k mase prodaných výrobků, a částka rezervy se odvozuje ze zkušeností minulých období. (Ryneš, 2016)

Tato rezerva není upravena žádným závazným účetním předpisem, odvíjí se z odhadu, zkušeností z minulých let, empirických a statistických šetření a stanoví se obvykle procentem z příslušné základny, např. rezerva na záruční opravy.

Rezervy na rizika a ztráty se dále vytváří na předpokládaná rizika a ztráty v budoucích účetních obdobích, jejichž uskutečnění je reálné a pravděpodobné vzhledem k okolnostem a poznatkům známým ke dni tvorby rezervy, např. předpokládaná realizace poskytnuté záruky za spřízněný podnik, který není evidentně schopen hradit předmětné závazky vážící se k záruce. Pokud se jedná o nejisté události, u kterých může dojít ke ztrátě, netvoří se rezervy na vrub nákladů, ale uvedou se v podrozvaze nebo v příloze k účetní závěrce s příslušným popisem a odhadem ztráty, např. poskytnuté záruky, u kterých se ke dni tvorby rezervy nedá očekávat její vymáhání. (Ryneš, 2016)

Rezerva na daň z příjmu

Základním pravidlem pro tvorbu rezervy je stanovit povinnost vytvářet rezervy pouze na očekávané výdaje. V případě rezervy na daň z příjmů je její užití třeba vykázat ke dni rozvahy, a to v rozvaze dané účetní jednotky. V podstatě se jedná o odhad splatné daně. Z hlediska účetnictví jde o závazek, ve kterém je předem určen účel platby, osoba věřitele a lhůta splatnosti. Jedinou logicky odvoditelnou a nejistou položkou je v tomto případě konkrétní výše závazku. Závazek ve formě daně z příjmů získá účetní jednotka až na základě vyhotoveného daňového přiznání. Dle Českých účetních standardů (ČÚS) je závazek související s daní z příjmů považován za rezervu a má v rozvaze vyhrazenou samostatnou položku. A s tím souvisí i způsob jeho účtování.

Rezerva na daň z příjmu se vytváří, když účetní jednotka sestavuje účetní závěrku před sestavením řádného daňového přiznání a daňovou povinnost může pouze odhadovat, např. účetní jednotka uzavírá účetní knihy do konce ledna, avšak daňové přiznání k dani z příjmu odevzdává až k 30. červnu. V následujícím účetním období se rezerva zruší a vyúčtuje se zjištěná daňová povinnost z řádného daňového přiznání k dani ve prospěch účtu 341 – Daň z příjmu. (Ryneš, 2016)

Účetní jednotka má povinnost zaúčtovat předpokládanou částku splatné daně v plné výši jako náklad a vykázat jí ve výsledovce. Pokud ale účetní jednotka v průběhu účetního období hradila zálohy na splatnou daň, musí být tyto zálohy započítány vůči vytvořené rezervě. Tato rezerva musí být vykázána pouze ve výši nedoplatku splatné daně. V případě, že zaplacené zálohy na daň převyšují očekávanou splatnou daň, vykáže se rozdíl mezi zaplacenými zálohami a zaúčtovanou rezervou v aktivech společnosti jako pohledávka. Nakonec se v příloze účetní závěrky zveřejní detailní rozpis zaplacených záloh a vytvořené rezervy na splatnou daň. (Ryneš, 2016)

Tvorba této rezervy se účtuje na účet 591 a její čerpání ve prospěch tohoto účtu. Důvodem je vykazování daně z příjmu ve výkazu zisku a ztráty a jeho interpretace. (Ryneš, 2016)

Tato rezerva je určena pro vyúčtování a vypořádání daně z příjmu a nelze ji použít pro ostatní daně. Rezerva je daňově neuznatelná.

Rezerva na důchody a podobné závazky

Při aktuální legislativní úpravě penzí chybí obsahová náplň této rezervy, ale je určitou možností pro případ zavedení těchto prvků důchodového spoření zaměstnavatelů pro svoje zaměstnance. (Ryneš, 2016)

Tyto rezervy, jejichž tvorba, výše a použití jsou stanoveny smlouvou nebo právním předpisem, jsou již využívány některými podniky formou zaměstnaneckých benefitů.

Rezerva na restrukturalizaci

Restrukturalizace je program měnící předmět činnosti účetní jednotky nebo způsob, jakým je činnost účetní jednotky prováděna. Tuto rezervu může účetní jednotka tvořit na základě programu restrukturalizace schváleného orgánem k tomu příslušným podle zvláštního právního předpisu, případně společníky korporace. (Trávníčková, 2015)

Restrukturalizaci může zahrnovat utlumení nebo ukončení části podnikatelských aktivit nebo přemístění těchto aktivit do jiné oblasti, popřípadě uzavření provozu. Je možné ji tvořit a čerpat jen na přímé náklady nutné k uskutečnění restrukturalizace, které nesouvisejí s pokračujícími aktivitami účetní jednotky, a které jsou uvedeny v § 16 odst. 4 vyhlášky. Tuto rezervu není možné tvořit a čerpat na náklady na přeškolení nebo přemístění zaměstnanců, kteří nadále zůstanou v pracovním poměru, a nákladů na marketing. (Landa, 2014)

Podrobné vymezení této rezervy je stanoveno ve vnitropodnikových směrnících a účetních předpisech.

1.2 Vykazování rezerv dle české legislativy

Postup účtování o tvorbě a použití rezerv upravuje Český účetní standard č. 004 – Rezervy. Jak již bylo uvedeno výše, rezervy se účtují v účtové skupině 4 - Kapitálové účty a dlouhodobé závazky, konkrétně je pro ně stanovena účtová skupina 45 - Rezervy, v jejímž rámci se využívají tyto účty:

- 451 - Rezervy podle zvláštních předpisů („zákonné rezervy“),

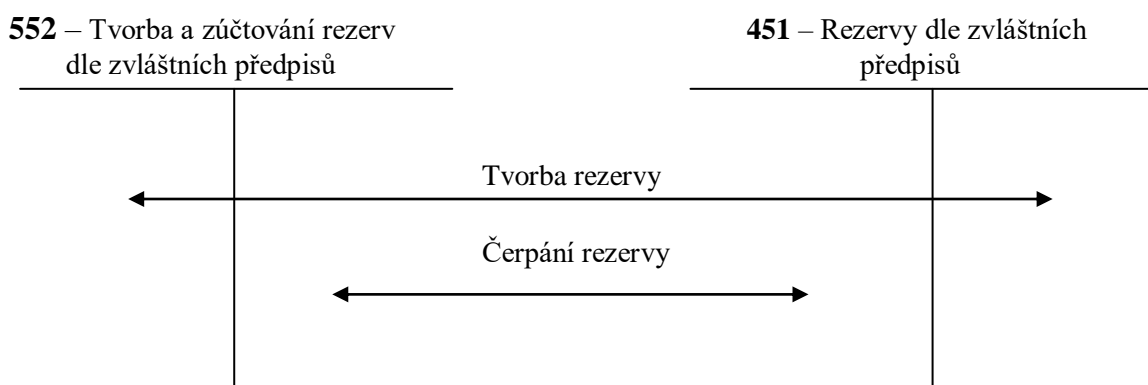
- 452 - Rezerva na důchody a podobné závazky (vytváří se na základě povinnosti vyplácet zaměstnancům důchody nebo podobné požitky uložené účetní jednotce smlouvou nebo právním předpisem),
- 453 - Rezerva na daň z příjmů (pokud sestavení účetní závěrky předchází řádnému vyčíslení daňové povinnosti),
- 459 - Ostatní rezervy, např. rezervy na restrukturalizaci, na záruční opravy, na smluvní sankce, na rizika soudních sporů.

Rezervy se tvoří (navyšují) na vrub (strana má dáti) nákladů, když jsou účetní jednotce známá budoucí rizika či ztráty z podnikání. Rezervy se čerpají, snižují nebo ruší naopak ve prospěch (strana dal) nákladů, a to obecně tehdy, když riziko, na které byly tvořeny, se změnilo ve skutečnost nebo pomine.

K výsledkovému účtování se využívají účty:

- 552 – Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních předpisů (zákonné rezervy),
- 554 – Tvorba zúčtování ostatních rezerv (pokud se týkají provozní činnosti),
- 574 – Tvorba a zúčtování finančních rezerv,
- 599 – Tvorba a zúčtování rezerv na daň z příjmů.

Účtování tvorby a čerpání zákonných rezerv dle ZOR je zobrazeno na obrázku č. 1, který je uveden níže.

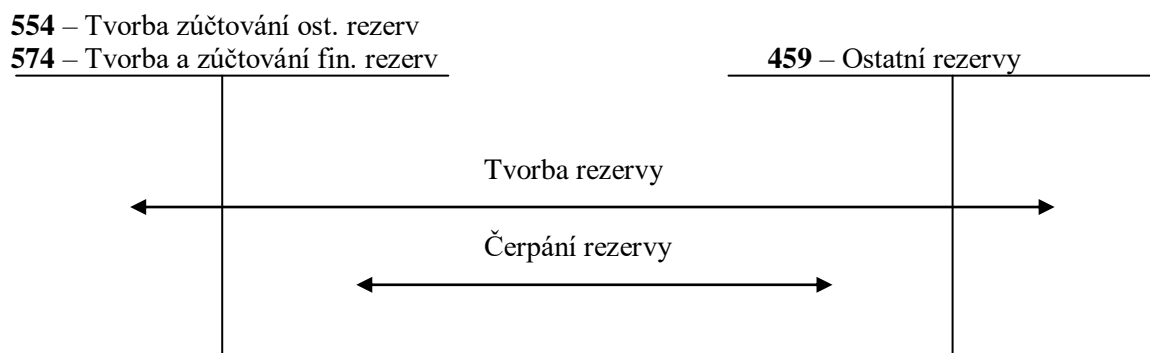

Obr. č. 1: Účtování tvorby a čerpání zákonných rezerv podle zákona o rezervách

Zdroj: Vlastní vypracování dle ČÚS

Pro účtování rezerv účetní jednotka zavádí většinou dva účty. Na účet 451 – Rezervy podle zvláštních předpisů účtuje zákonné rezervy podle obecně platných právních předpisů, především daňových zákonů, popř. zvláštních zákonů. A na účet 459 – Ostatní rezervy se

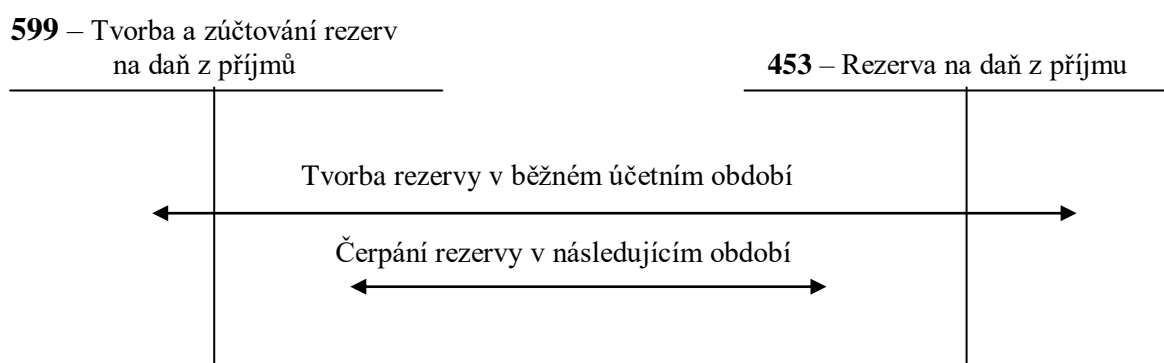
tvoří rezervy podle zákona o účetnictví (viz obr. č. 2). Jedná se o rezervy, o jejichž tvorbě a použití rozhoduje účetní jednotka sama.

Obr. č. 2: Účtování tvorby a čerpání ostatních rezerv podle zákona o účetnictví

Zdroj: Vlastní vypracování dle ČÚS

Rezerva na daň z příjmu se vykazuje, pokud okamžik sestavení účetní uzávěrky předchází okamžiku řádného vyčíslení daňové povinnosti. Schéma účtování této rezervy v obr. č. 3.

Obr. č. 3: Účtování tvorby a čerpání rezerv na daň z příjmu

Zdroj: Vlastní vypracování dle ČÚS

Rezervy se vykazují v rozvaze, která udává informace o stavu a struktuře majetku, závazků a vlastním kapitálu společnosti k rozvahovému dni. V rozvaze se rezervy nachází v pasivech jako cizí zdroj krytí. (Landa, 2014)

Umístění rezerv v rozvaze je znázorněno v tabulce č. 1. Rezervy nesmí být použity na jiný účel, než na který byly vytvořeny.

Tabulka č. 1: Umístění rezerv v rozvaze

	Aktiva celkem		Pasiva celkem
A	Pohledávky za upsaný základní kapitál	A	Vlastní kapitál
B	Dlouhodobý majetek		A.I. Základní kapitál
	B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek		A.II. Ážio a kapitálové fondy
	B.II. Dlouhodobý hmotný majetek		A.III. Fondy ze zisku
	B.III. Dlouhodobý finanční majetek		A.IV. Výsledek hospodaření minulých let
C	Oběžná aktiva		A.V. Výsledek hospodaření běžného účetního období
	C.I. Zásoby		A.VI. Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku
	.II. Pohledávky	B	Rezervy
	C.III. Krátkodobý finanční majetek	C	Závazky
	C.IV. Peněžní prostředky		C.I. Dlouhodobé závazky
			C.II. Krátkodobé závazky
D	Časové rozlišení aktiv	D	Časové rozlišení pasiv

Zdroj: Vlastní zpracování dle rozvahy 2017

Tvorba zúčtování rezerv se také zobrazuje ve výkazu zisku a ztráty. Výkaz poskytuje informace o struktuře výnosů a nákladů a tvorbě výsledku hospodaření. Rezervy se ve výkazu zisku a ztrát nachází v nákladech v řádku F. Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období (může mít i zápornou hodnotu), dále potom v řádku I. Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti.

Jak už bylo zmíněno výše, rezervy podléhají dokladové inventuře. Důkazním prostředkem v tomto případě je inventární karta rezervy, jejíž forma ani obsah není stanovena. Potřebné náležitosti této karty si určuje sama účetní jednotka pomocí vnitřních předpisů. Většinou karta obsahuje název účetní jednotky, název a číselné označení účtu syntetického a analytického, druh a účel rezervy, celkovou rozpočtovanou odhadovanou částku rezervy, rok použití rezervy či zahájení čerpání rezervy nebo dobu tvorby rezervy. Tyto náležitosti se vypisují na přední stranu inventární karty. Další údaje o rezervě jsou umístěny na zadní straně inventární karty ve sloupcích. Jedná se o informace účetního typu jako datum účetního zápisu, číslo účetního zápisu, podle kterého byl zápis v kartě proveden, uvedení obsahu účetního zápisu, který informuje o charakteru účetního případu, tvorbu a čerpání rezervy v Kč, nebo zůstatku rezervy v Kč. V řádcích jsou potom uvedeny pohyby konkrétní rezervy.

2 Teoretická východiska tvorby a vykazování rezerv dle IFRS

Mezinárodní účetní standardy vznikly v sedmdesátých letech dvacátého století, kdy byl v roce 1973 založen Výbor pro tvorbu mezinárodních účetních standardů (IASC), jako nezávislá soukromá profesní organizace na základě dohody profesních účetních institucí z Austrálie, Francie, Irska, Japonska, Kanady, Německa, Nizozemska, Mexika, Velké Británie a USA. Od 1983 se členy IASC staly všechny profesní organizace sdružené v Mezinárodní federaci účetních (IFAC). IASC byla řízena Radou, která se skládala z představitelů z 13 zemí jmenovaných Radou IFAC. Financování IASC bylo zabezpečeno podporami poskytovaných organizacemi zastoupenými v Radě, příspěvky od IFAC a dalších institucí a výtěžkem z prodeje publikací. (Dvořáková, 2014)

V roce 1995 se zrodil poradní sbor (SAC) složený z odborníků účetnictví. Poradní sbor připomínkoval strategie a plány Rady, připravoval roční zprávu o činnosti Rady, zapojoval odbornou veřejnost do práce IASC a vyhledával zdroje financování činnosti IASC tak, aby nebyla ohrožena nezávislost instituce. Dále v roce 1997 vytvořila Rada Stálý interpretační výbor (SIC), který měl za úkol posuzovat sporné účetní problémy, k jejichž řešení bylo přistupováno v praxi nejednotně a vytvářel k těmto problémům interpretace, které sjednotí řešení problematických otázek v kontextu s existujícími standardy a Koncepčním rámcem. Interpretace se značí zkratkou SIC a pořadovým číslem. Řada těchto interpretací je platná ještě dnes. (Dvořáková, 2014)

Po roce 1999 rozhodnutí uspořádat IASC jako samostatnou organizaci, zapříčinilo vznik Nadace Výboru pro mezinárodní účetní standardy (IASCF), která financuje činnost prostřednictvím příspěvků. Tuto nadaci řídí 22 správců z různých zeměpisných oblastí. Správci jmenují členy Rady pro mezinárodní účetní standardy (IASB), Poradní sbor a Výbor pro interpretace. V červnu 2010 byla nadace IASCF přejmenována na IFRS Foundation. Rada je odpovědná za tvorbu globálně platných standardů účetního výkaznictví. Vydávané standardy se již nově neoznačují jako Mezinárodní účetní standardy (IAS), ale jako Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS). Standardy, které vznikly před zahájením činnosti Rady, platí i nadále, a proto se setkáváme jak s označením IAS, tak IFRS. (Dvořáková, 2014)

2.1 Mezinárodní účetní standard IAS 37

Vykazováním rezerv se v IFRS zabývá standard IAS 37 - Rezervy, podmíněná aktiva a podmíněné závazky, který byl vydán IASC v září roku 1998. K novelizaci standardu došlo v dubnu 2001. Tento standard stanovuje podmínky pro účtování a vykazování pro všechny rezervy, podmíněná aktiva a podmíněné závazky. Standard zároveň v tomto odstavci dodává, že do jeho působnosti nepatří rezervy, které vznikají z finančních aktiv oceňovaných ve fair value, ze zmařených smluv s výjimkou nevýhodných smluv, v případech pojistných smluv vyplývajících z pojistného vztahu s pojištěnci (IFRS 4 – Pojistné smlouvy) a v případech, že je oblast pokryta jiným standardem.

Nevýhodnou smlouvou se rozumí smlouva, u které nevyhnutelné náklady plynoucí ze splnění smluvních povinností převyšují očekávaný ekonomický prospěch. Takovou smlouvou může být například smlouva o pronájmu objektu, kdy podnik prostory oproti původním očekáváním nevyužije, a přesto nájemné bude hradit bez možnosti odstoupení od smlouvy. (Dvořáková, 2014)

Standard IAS 37 definuje rezervy jako závazky s nejistým časovým rozvrhem a výší, přičemž závazkem je současná povinnost účetní jednotky, která vznikla jako důsledek události v minulých letech. K vypořádání bude potřeba vynaložit zdroje, které způsobí účetní jednotce odtok prostředků představujících ekonomický prospěch, a velikost těchto závazků lze spolehlivě určit. V podstatě se jedná o pravděpodobný závazek. (Paseková, 2012)

Mezinárodní účetní standard IAS 37 je založen na důsledném dodržování definic závazků a aktiv takovým způsobem, který je obsažen v Koncepčním rámci IFRS. (Dvořáková, 2014)

Závazky se dělí na smluvní závazky, které vznikly na základě uzavření písemné smlouvy, a na mimosmluvní závazky vzniklé důsledkem událostí. Mimosmluvní závazky vznikají například jako důsledek obchodních zvyklostí a politik firmy, kdy daná firma vytváří u třetích stran reálné očekávání svého způsobu jednání, svým chováním v minulosti, zveřejněnými pravidly nebo dostatečně konkrétním a rozšířeným oznámením třetím stranám. (Dvořáková, 2014)

2.1.1 Rezervy

Jak už bylo zmíněno výše, rezervy jsou definovány jako závazek s nejistým časovým rozvrhem a výší. Jako rezervy standard IAS 37 neuznává položky vzniklé ze snižování hodnoty aktiv ve smyslu odpisu nebo tvorby opravné položky (např. rezervy na nedobytné pohledávky).

Vykazování rezerv

Rezervy se vykazují, pokud má podnik současný závazek na základě minulé události, který splňuje obecnou definici rozvahového vykazovaného závazku uvedenou v Koncepčním rámci, k vypořádání závazku bude nezbytný odtok prostředků představujících ekonomický prospěch a závazek lze spolehlivě ocenit. (Paseková, 2012)

První podmínkou vykazání rezervy je existence současného závazku, u kterého jsou ve vzácných případech pochybnosti o tom, zda existuje. V těchto případech musí podnik s přihlédnutím ke všem okolnostem a s respektováním veškerých dostupných informací zvážit, zda je spíše pravděpodobné než nepravděpodobné, že současný závazek existuje. Pokud je pravděpodobné, že k rozvahovému dni existuje, podnik vykáže rezervu. V opačném případě jde o podmíněný závazek, který bude zveřejněn v komentáři k účetním výkazům. (Dvořáková, 2014)

Druhou podmínkou je, aby existovala pravděpodobnost, že při vypořádání tohoto závazku dojde k odtoku prostředků. Pokud je pravděpodobné, že k odtoku prostředků dojde, musí být tato pravděpodobnost vyšší, než pravděpodobnost, že k odlivu prostředků nedojde. Vzniká-li podniku více podobných závazků, určuje se pravděpodobnost odtoku prostředků tak, že se posuzuje tato skupina jednotlivých závazků jako jeden celek. (Dvořáková, 2014)

Poslední podmínkou je spolehlivé ocenění závazku. V případě, že není možno rezervu spolehlivě ocenit, je daný závazek zveřejněn jako podmíněný závazek. K této situaci však dochází pouze ve vzácných případech. (Dvořáková, 2014)

Oceňování rezerv

Rezervy se oceňují na základě nejlepšího odhadu peněžních toků, které budou nezbytné k vypořádání současně existujícího závazku vykázaného k rozvahovému dni. Podle standardu se nejlepším odhadem rozumí částka, kterou by podnik racionálně vyplatil za

účelem vypořádání závazku k rozvahovému dni, nebo částka, ve které by jej k tomuto datu převedl na třetí stranu. Při odhadu je důležité, aby byla respektována zásada opatrnosti. Při stanovení odhadu výše tvorby rezerv vychází účetní jednotka především z předchozích zkušeností, ze zpráv nezávislých expertů, z využívání statistických metod apod. Částka rezervy se vyčísluje v hodnotě před zdaněním, neboť daňové souvislosti rezerv a jejich změn je upraveno standardem IAS 12 – Daně ze zisku. (Dvořáková, 2014)

Při stanovení výše rezervy je rovněž nutné vzít v úvahu rizika a nejistoty, časovou hodnotu peněz a budoucí události.

Při tvorbě rezervy musí účetní jednotka zvažovat veškerá rizika a nejistoty, které provázejí mnoho souvisejících událostí a okolností. Při zvažování vlivu rizika může být částka, kterou je závazek oceněn, zvyšována. Při rozhodování v podmínkách nejistoty je třeba, aby výnosy nebo aktiva nebyly nadhodnoceny a náklady nebo závazky podhodnoceny. V souladu se zásadou opatrnosti je nutné při stanovení výše rezervy vycházet z vyšších nežli z nižších odhadovaných částek. Na druhou stranu nesmí dojít k nepřiměřené tvorbě rezerv nebo k úmyslnému nadhodnocování rezerv. (Dvořáková, 2014)

V případě, kdy je odhadovaná výše rezervy spojena s velkým množstvím položek (např. závazky z reklamací vůči zákazníkům), využívá se statistická metoda označovaná jako „očekávaná hodnota“, která je založená na odhadu všech možných odlivů prostředků a jejich pravděpodobnosti. Této metody se využívá i při poskytnutí většího množství záruk za úvěry třetích osob a tak dále. (Dvořáková, 2014)

V případě, že účetní jednotka vytváří rezervu, musí brát v úvahu časovou hodnotu peněz, neboť rezervy jsou oceňovány v současné hodnotě budoucích peněžních toků. Z důvodu časové hodnoty peněz jsou mnohem nevýhodnější rezervy vztahující se k peněžním odlivům, ke kterým dojde brzy po rozvahovém dni než rezervy, jejichž peněžní odlivy jsou ve stejné výši, ale nastanou později. Pokud tedy je časová hodnota peněz významná vzhledem k předpokládané době trvání, je nutno použít diskontování rezervy. Diskontní sazba, která je použita pro odúročení závazku je takovou sazbou před zdaněním, která odráží aktuální tržní ocenění časové hodnoty peněz a specifická rizika daného závazku, která nebyla zohledněna při stanovení nejlepšího odhadu výdajů. Pokud do výše závazků byla zahrnuta i tyto specifická rizika, musí se dát pozor, aby nedošlo k jejich duplicitnímu

promítnutí do diskontní sazby. V případě použití diskontování se přírůstky rezervy v průběhu doby jejího trvání vykazují jako úrokový náklad. (Dvořáková, 2014)

Dalším faktorem, který je nutno zvažovat při tvorbě rezerv, jsou budoucí události, které mohou mít vliv na částku nezbytnou k vypořádání rezervy. Mezi takové události patří např. očekávané změny technologie, změny zákonů apod. Při tvorbě rezervy na rekultivaci pozemku může podnik vycházet z odhadnutých výdajů při použití nové technologie, pokud se očekává, že v době rekultivace bude dostupná. Při stanovení výše rezervy jsou účetní jednotkou očekávané změny právních předpisů brány v úvahu pouze tehdy, jsou-li k dispozici dostatečně průkazné informace o tom, že je prakticky jisté přijetí nového předpisu. (Dvořáková, 2014)

V některých případech (např. z titulu pojištění) může podnik očekávat kompenzaci výdajů, které jsou nezbytné k vyrovnání rezervy. Náhrada výdajů je podnikem vykázána pouze tehdy, je-li skutečně jisté, že dojde k úhradě závazku. Tyto očekávané náhrady jsou vykázány jako samostatné aktivum, jejichž částka nesmí přesáhnout výši rezervy. Jestliže ke kompenzaci nedojde, bude za úhradu závazku nadále zodpovědná účetní jednotka. (Dvořáková, 2014)

Jsou-li k dispozici lepší odhady, je nutné, aby ocenění rezerv bylo k rozvahovému dni prověřeno a zpřesněno. Je také důležité, aby rezervy byly použity pouze na výdaje, na které byly vytvořeny.

Typy rezerv

Podnik má za povinnost pro každou kategorii rezerv zveřejnit účetní hodnotu na začátku a na konci účetního období, nově vytvořené rezervy, částky čerpání rezerv v průběhu účetního období, hodnotu nevyužitých rezerv, které byly rozpuštěny, a přírůstky hodnoty rezerv v důsledku zvyšování. V rámci kategorií podnik musí zveřejnit stručný popis podstaty závazku, jeho očekávaný časový rozvrh a rizika a nejistoty spojené s rezervou. Podnik rovněž zveřejňuje částky očekávaných kompenzací výdajů, na které byly rezervy tvořeny. Všechny tyto údaje jsou důležité pro správné posouzení likvidnosti podniku. (Paseková, 2012)

Rezerva na nevýhodné smlouvy

Standard předkládá mnoho situací vedoucích k tvorbě rezerv. Jednou z rezerv, které účetní jednotky vytváří je rezerva na nevýhodné smlouvy. Pokud podnik uzavře nevýhodnou smlouvu, musí vytvořit na tuto smlouvu rezervu v souladu se zásadou opatrnosti a akruálním principem v období, kdy se stala nevýhodnou. Takovou smlouvou může být smlouva na poskytnutí určité služby, kterou podnik například z důvodu havárie nemůže splnit. Podnik potom musí vytvořit rezervu ve výši neodvratitelných nákladů (výše sankčních poplatků, výdaje na zabezpečení služby jiným dodavatelem). (Dvořáková, 2014)

Rezerva na záruční opravy

Dalším typem rezervy tvořené účetní jednotkou je rezerva na záruční opravy. Účetní jednotky by měly vytvářet rezervy z titulu poskytování nadstandardních výhod zákazníkům. Jednou z výhod je třeba možnost navrácení zboží bez udání důvodů na základě smlouvy či bez ní. (Dvořáková, 2014)

Rezerva na rekultivaci

Podnik také může vytvářet rezervu na rekultivaci. Jedná tak v případech, kdy podniku v souvislosti s jeho činností vznikne v budoucnu povinnost rekultivace kontaminovaných pozemků, skládek a podobně. Závazek vzniká například na základě zákona nebo v důsledku zveřejněného rozhodnutí společnosti. (Dvořáková, 2014)

Rezerva na obnovu pozemků dotčených těžbou

Rezervy na obnovu pozemků dotčených těžbou se tvoří podle nákladů na rekultivaci narušených pozemků, nebo podle odhadů škod, které důlní podnik během své činnosti způsobí. Výše rezervy se bude lišit například tím, jestli podpovrchová těžba probíhá pod obytnou zastavenou plochou, kde je pravděpodobné poškození, nebo jestli probíhá pod nezastavěnou plochou. (Dvořáková, 2014)

Rezerva na likvidaci aktiva

Další typ rezerv, rezerva na likvidaci aktiva, je tvořen, pokud při pořízení daného aktiva vzniká účetní jednotce závazek toto aktivum po skončení jeho využívání odstranit. Výše rezervy je postavena na odhadnutých výdajích na odstranění aktiva a zvyšuje pořizovací

cenu aktiva. Příkladem je stavba k těžbě nerostných surovin (jako je ropná věž), kdy je hodnota této stavby zvýšena o očekávané výdaje, které budou spojeny s její likvidací. Tato částka je zahrnována do nákladů prostřednictvím odpisů zařízení po celou dobu jeho používání. (Dvořáková, 2014)

Rezerva na restrukturalizaci

Mezinárodní účetní standardy umožňují i tvorbu rezervy na restrukturalizaci, avšak jen za přesně stanovených podmínek. Mezi dvě stěžejní podmínky patří to, že podnik musí mít podrobný plán restrukturalizace (obsahující obor nebo jeho část, který je předmětem restrukturalizace, místo prováděné restrukturalizace, budoucí vynaložené výdaje, předpokládanou dobu uskutečňování a funkci a počet zaměstnanců, kteří budou propuštěni s odškodněním) a restrukturalizace podniku musí být zahájena nebo podnik musí plán restrukturalizace zveřejnit tak, aby bylo všem stranám dotčeným restrukturalizací jasné, že k ní dojde. Restrukturalizace může být spojena s prodejem části podniku, uzavřením určitých provozů nebo přemístění aktivit z jedné oblasti do druhé, se změnami ve struktuře řízení podniku nebo se změnami v činnosti podniku. Rezerva na restrukturalizaci by měla obsahovat jen předpokládané nezbytné výdaje, které bude muset podnik vynaložit. Tato rezerva je určena na pokrytí újmy, kterou podnik zaznamená v souvislosti s likvidací kapacit, propouštěním zaměstnanců apod. Náklady však nejsou kompenzovány o předpokládané zisky z prodeje aktiv, jelikož by to narušilo pravidla oceňování v jiných standardech (př. IAS 16, IAS 38, IAS 2, IAS 36 nebo v IFRS 5). (Dvořáková, 2014)

Účetní zachycení rezerv

Jelikož jsou rezervy současné existující závazky, odpovídá tomu i jejich účetní zobrazení. Jakákoliv činnost či skutečnost zavazující podnik v budoucnosti k platbě se musí zachytit. Zaúčtuje se vznik závazků a sníží se výsledek hospodaření v době, se kterou věcně a časově souvisí. Takový přístup je v souladu s akruálním principem a principem přiřazování nákladů souvisejícím výnosům. Z toho vyplývá, že tvorba rezervy na jedné straně zatěžuje náklady a na straně druhé zvyšuje cizí kapitál. Jde-li o čerpání rezervy, platí zápis opačný. (Dvořáková, 2014)

Rezervy se tvoří do nákladů ve výši v současnosti vzniklého závazku. Avšak rozložení tvorby rezerv do několika účetních období na určitý účel je zakázáno. Tvorba rezerv je

v několika případech daňově neuznatelným nákladem. Jestliže výdaje spojené s čerpáním rezervy budou v budoucnu daňově uznatelné, vzniká daňová pohledávka, která na základě splněných podmínek standardu IAS 12 – Daně ze zisku bude zaúčtována. Jednou ze základních podmínek je skutečnost, že pohledávka může v budoucnu podniku přinést užitek v podobě snížení splatné daně. To však závisí na dosažitelnosti zdanitelného zisku v daném účetním období. (Dvořáková, 2014)

3 Rozdíly v tvorbě a vykazování rezerv dle IFRS/IAS a ČÚL

Z výše uvedených deskripcí české účetní legislativy a Mezinárodních standardů finančního výkaznictví v oblasti vykazování a tvorby rezerv vyplynuly rozdíly v následujících oblastech.

Definice

IFRS/IAS definuje rezervu jako závazek s nejistým časovým rozvrhem a výší. Je také uplatňována definice pro podmíněný závazek. IFRS/IAS také důsledně definuje obecné pojmy oproti ČÚL, která obecné pojmy nevymezuje. ČÚL také neobsahuje definici podmíněných závazků. Jinak je definice rezerv podle ČÚL částečně srovnatelná s IFRS/IAS.

Kritéria pro účtování

Dalším rozdílem jsou kritéria pro účtování rezerv. V Mezinárodních účetních standardech je rezervu nutno zaúčtovat v případě splnění tří podmínek. Jednou z podmínek je existence současného závazku, který může být smluvní i mimosmluvní, a je důsledkem nějaké události v minulosti. Druhou podmínkou je pravděpodobnost, že při vyrovnání tohoto závazku dojde k odtoku prostředků a třetí podmínkou je spolehlivé ocenění tohoto závazku. Pokud tyto podmínky nejsou dodrženy, rezerva se nevykáže.

Česká účetní legislativa však speciální kritéria pro uznání rezerv výslovně nedefinuje. Existuje pouze obecný požadavek tvorby rezerv na rizika a ztráty z podnikání, obsažený v právních předpisech, a požadavky na tvorbu zákonných rezerv, které jsou upraveny zvláštními předpisy.

Oceňování rezerv

Ve standardech se rezerva oceňuje částkou stanovenou na základě nejlepšího odhadu peněžních toků nezbytných k vypořádání současně existujícího závazku vykázaného k rozvahovému dni, nebo částkou převedenou k tomuto datu na třetí stranu. Při odhadu je nutné dodržovat zásadu opatrnosti. V případě vytváření rezerv musí účetní jednotka brát

v úvahu časovou hodnotu peněz, jelikož jsou rezervy oceňovány v současné hodnotě budoucích peněžních toků.

V ČÚL se používají všeobecná pravidla pro oceňování rezerv. Ocenění rezerv se prověřuje a zpřesňuje k rozvahovému dni. Rezervy smí být použity jen na účel, pro který byly tvořeny, nesmí mít aktivní zůstatek a není možné je používat k úpravám výše ocenění aktiv. Zůstatky rezerv se převádějí do následujícího zúčtovacího období.

IFRS/IAS také pracuje s pojmem rezerva v reálné hodnotě. Tyto rezervy lze podle standardu ocenit v současné hodnotě budoucích výdajů v případě, že k vypořádání závazku bude docházet v několika budoucích obdobích, k vypořádání závazku bude docházet v období, které bezprostředně nenásleduje po účetním období, ve kterém je rezerva uznána a dopad časové hodnoty peněz je významný. (Dvořáková, 2014)

Oproti tomu ČÚL s tímto pojmem nepracuje.

Tvorba rezervy na budoucí provozní ztráty

V naprostém rozporu s IFRS/IAS je ČÚL co se týče tvorby rezervy na budoucí provozní ztráty. Podle ČÚL lze vytvářet rezervu na rizika a ztráty, zatímco dle IFRS/IAS však budoucí provozní ztráty nesplňují definici závazku, a proto je vykázat nelze.

Tvorba rezervy na opravu dlouhodobého hmotného majetku

Stejně jako je tomu u tvorby předchozí zmíněné rezervy, tak i rezerva na opravu dlouhodobého hmotného majetku je podle IFRS/IAS nepřípustná. Tato rezerva totiž nesplňuje podmínku současného závazku a kritéria pro uznání opravy jako rezervy. Tato problematika je dle mezinárodních standardů řešená komponentním odpisováním. Ve kterém se jednotlivé komponenty (části) majetku odpisují zvlášť na základě doby jejich použitelnosti. Přičemž se v průběhu odpisování jednotlivé vypadlé komponenty nahrazují novými.

V české legislativě se rezerva na opravu dlouhodobého majetku tvoří během několika zdaňovacích období. Maximální počet období pro odpisování závisí na odpisové skupině, do které je majetek zařazen. Rezerva musí být tvořena minimálně po dobu dvou zdaňovacích období.

Do počtu období se zahrnuje zdaňovací období, kdy dojde k zahájení tvorby této rezervy. Naopak se do tohoto počtu neřadí období, ve kterém dojde k zahájení opravy. Výše rezervy se stanoví podle jednotlivého majetku a charakteru opravy. (Landa, 2014)

Tvorba rezervy na restrukturalizaci

Definice této rezervy je v IFRS/IAS i v ČÚL podobná. Rozdíl je v podmínkách pro tvorbu této rezervy. V ČÚL nejsou podmínky specifikované, zatímco v IFRS/IAS jsou přesně stanovené.

Mezi dvě hlavní podmínky patří podrobný plán restrukturalizace a také, že restrukturalizace musí být zahájena nebo podnik musí plán restrukturalizace zveřejnit tak, aby strany dotčené restrukturalizací, jako jsou odběratelé, dodavatelé či zaměstnanci, reálně očekávaly, že k restrukturalizaci dojde. Standard tímto způsobem brání manažerům v úmyslné manipulaci s výsledkem hospodaření prostřednictvím tvorby této rezervy, kterou ve skutečnosti podnik udělat nehodlá, těsně před rozvahovým dnem. (Dvořáková, 2014)

Tvorba rezervy na nevýhodné smlouvy

Stejně jako je tomu u tvorby rezerv na restrukturalizaci, tak ani u těchto rezerv ČÚL nespecifikuje podmínky pro jejich tvorbu a řídí se pouze obecnými kritérii. IFRS/IAS rezervy vykazuje, pokud podnik má s někým uzavřenou nevýhodnou smlouvu a nemůže od ní odstoupit. Nevýhodnou smlouvou se rozumí smlouva, u které nevyhnutelné náklady ze splnění povinností převyšují očekávaný ekonomický prospěch.

Zveřejňování

V IFRS/IAS jsou na rozdíl od ČÚL přesně stanoveny údaje pro zveřejňování rezerv. Pro každou jejich kategorii se požaduje, aby podnik zveřejnil účetní hodnotu na začátku a na konci období, nově vytvořené rezervy, částky čerpání rezerv v průběhu účetního období, hodnotu nevyužitých rezerv a přírůstky hodnoty rezerv v důsledku zvyšování jejich současné hodnoty. Pro jednotlivé kategorie musí podnik uvést stručný popis podstaty závazku, jeho očekávaný časový rozvrh a rizika a nejistoty spojené s rezervou. (Dvořáková, 2014)

4 Dopad rozdílů v tvorbě a vykazování rezerv na hospodářský výsledek společnosti HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o.

Společnost byla založená roku 1991, kdy fungovala pod názvem Stavební materiál Hodkovice nad Mohelkou s.r.o. V okolí obce Hodkovice nad Mohelkou byla jediným podnikem prodávající stavební materiál různých firem s doplňkovým prodejem uhlí. Po několika letech do svého sortimentu společnost přidala i kvalitní kamna a krby od firmy Hark. Pro společnost však tento krok nebyl správný, jelikož kamna ani krby se neprodaly a dodnes v nich leží peníze, které by společnost mohla využít na jiné účely. Dle výsledků hospodaření se společností po dlouhá léta dařilo velmi dobře, než se objevila konkurence v podobě velkoobchodů v nedalekém Liberci jako je Bauhaus a Baumax.

V roce 2015 převzal společnost vnuk a zeť jednoho z majitelů, kteří nyní společně pokračují v provozování této společnosti, která s jejich nástupem nese název HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o.

Právní forma této společnosti je společnost s ručením omezeným, její základní kapitál je tvořen vkladem dvou zakládajících společníků.

Jak již bylo zmíněno výše, společnost se zabývá především prodejem stavebního materiálu, jako je např. písek, štěrk, cement, vápno, betonové dlaždice, obruby, cihly, betonové překlady atd. V sortimentu společnosti se nachází i menší materiály, např. lepidla, sádra, silikon, a také nářadí potřebné pro stavební úpravy.

Mezi hlavní značky prodávané společností HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o., se řadí značka Weber dodávající především maltové a zdící směsi, lepidla, vyrovnávací stěrky a betonové potěry. Dalším dodavatelem nejen lepidel, vyrovnávacích stěrek, maltové směsi, ale i hrubého betonu je firma Baunit. Tvárnice a příčkové zdivo dodávají společnosti Itong a Porfix. Značka Heluz je dodavatelem obvodového zdiva a Martin Čermák s.r.o. zase písku a štěrku.

Jak bylo zmíněno výše, v sortimentu se také objevuje nářadí, konkrétně od společnosti Berner. Prodávajícím nářadím jsou kotouče na železo, diamantové kotouče, lepidla,

silikony, údržbářské spreje a vrtáky. Zastoupení tu má i firma Festa, která dodává kladiva, sekery, páčidla, paličky a pilky. Poslední významně zastoupenou společností v počtu nabízených produktů je Empro. Tato společnost dováží např. hladítka, obkladačské klínky a křížky a malířské sady.

4.1 Tvorba a vykazování rezerv ve společnosti HS staviva

Hodkovice n. M. s.r.o.

Nejčastější rezervou tvořenou českými podniky je rezerva na opravu dlouhodobého hmotného majetku (viz výše). Tuto rezervu vykazuje také společnost HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o., která se při tvorbě a vykazování této rezervy řídí:

- Českým účetním standardem č. 004 – Rezervy.
- Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Společnost se rozhodla vytvořit rezervu na opravu ztrouchnivělé skladové haly v roce 2011, která slouží k uskladnění materiálů potřebných pro podnikání a je zcela v jejím vlastnictví. Hala se podle zákona o daních z příjmů řadí do 5. odpisové skupiny a rezerva tedy může být tvořena maximálně 10 zdaňovacích období. Jelikož oprava měla být uskutečněna v roce 2016, společnost se rozhodla tvoření rezervy rozložit rovnoměrně do 5 zdaňovacích období. Najatá společnost, která měla opravu provádět, uvedla předběžnou kalkulaci na materiál a práci v částce 3 600 000 Kč. Na každé zdaňovací období tedy připadá tvorba rezervy v hodnotě 720 000 Kč.

V rámci prováděné dokladové inventury rezerv, vyhotovila společnost inventární kartu rezervy, která obsahuje tvorbu a čerpání dané rezervy. Tato inventární karta je zobrazena v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Inventární karta rezervy na opravu haly

Inventární karta rezervy č. 9				
Účetní jednotka: HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o. Název rezervy: rezerva na opravu skladové haly dle ZoR Rok zahájení tvorby: 2011 Rok opravy: 2016 Výše rezervy: 3 600 000 Kč				
Datum	Doklad	Čerpání	Tvorba	Zůstatek
31. 12. 2011	VÚD		720 000	720 000
31. 12. 2012	VÚD		720 000	1 440 000
31. 12. 2013	VÚD		720 000	2 160 000
31. 12. 2014	VÚD		720 000	2 880 000
31. 12. 2015	VÚD		720 000	3 600 000
31. 12. 2016	VÚD	3 600 000		0

Zdroj: Vlastní vypracování

4.1.1 Tvorba a vykazování rezerv na opravu haly dle české účetní legislativy

Společnost se rozhodla zahájit tvorbu rezervy v roce 2010. Po dobu 5 let vykazovala každé účetní období rezervu v hodnotě 720 000 Kč. Peněžní prostředky na tuto rezervu byly dle ZoR převedeny na zvláštní účet v bance se sídlem v EU, který je veden v českých korunách, do termínu daňového přiznání v daných letech. Účetní zachycení tvorby rezerv a jejich převedení na zvláštní účet v bance v účetním deníku zobrazuje tabulka č. 3, vzorový účtový rozvrh potřebný k určení zmíněných účtů je k nahlédnutí v příloze C bakalářské práce.

Tabulka č. 3: Účetní zachycení rezerv v letech 2011 - 2015

Číslo	Popis účetní operace	Částka v Kč	MD	D
1	Tvorba rezervy na opravu skladové haly v r. 2011	720 000	552	451
2	Převod rezervy na účelově vázaný účet v r. 2011	720 000	221.r	221
3	Tvorba rezervy na opravu skladové haly v r. 2012	720 000	552	451
4	Převod rezervy na účelově vázaný účet v r. 2012	720 000	221.r	221
5	Tvorba rezervy na opravu skladové haly v r. 2013	720 000	552	451
6	Převod rezervy na účelově vázaný účet v r. 2013	720 000	221.r	221
7	Tvorba rezervy na opravu skladové haly v r. 2014	720 000	552	451
8	Převod rezervy na účelově vázaný účet v r. 2014	720 000	221.r	221
9	Tvorba rezervy na opravu skladové haly v r. 2015	720 000	552	451
10	Převod rezervy na účelově vázaný účet v r. 2015	720 000	221.r	221

Zdroj: Vlastní zpracování

Tvorba rezervy na opravu haly skladu v hodnotě 720 000 Kč byla zaúčtována na vrub nákladů běžného období, tím došlo k navýšení nákladů a zároveň ke snížení hospodářského výsledku. Tento náklad na tvorbu rezervy na opravu skladové haly je daňově uznatelným nákladem, který v letech 2011 - 2015 snižuje i základ pro výpočet daně z příjmů. Tvorbou rezervy dochází také ke zvýšení cizích zdrojů financování, kam jsou rezervy řazeny. Současně s tím dochází i k zapsání tvorby rezervy na inventární kartu rezervy. Výňatek z inventární karty je k nahlédnutí v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Výňatek z inventární karty

Datum	Doklad	Čerpání	Tvorba	Zůstatek
31. 12. 2011	VÚD		720 000	720 000

Zdroj: Vlastní zpracování

V roce 2016 byla zahájena a současně dokončena oprava skladové haly. Podle přijaté faktury od společnosti, která opravu realizovala, skutečné náklady na opravu činily 3 650 000 Kč bez DPH. Skutečné náklady tedy přesáhly plánované o 50 000 Kč. Veškeré účetní operace v roce 2016 jsou znázorněny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Účetní operace v roce 2016

číslo	Účetní operace	Částka	MD	D
1	Přijatá faktura od dodavatele za opravu v r. 2016 bez DPH	3 650 000	511	x
	DPH (21%)	766 500	343	x
	Celková fakturovaná částka	4 416 500	x	321
2	Rozpuštění vytvořené rezervy na opravu haly	3 600 000	451	552
3	Úhrada faktury dodavateli	4 416 500	321	x
	Snížení deponovaných prostředků na speciálním účtu	3 600 000	x	221.r
	Zbývajících částka placená k dorovnání úhrady závazku	816 000	x	221

Zdroj: Vlastní zpracování

Skutečné náklady na opravu skladové haly v hodnotě 3 650 000 Kč byly z převážné části splaceny vytvořenou rezervou v částce 3 600 000 Kč. Rozpuštění rezervy na opravu haly vyvolalo snížení daňového základu o částku 50 000 Kč. Ztráta vyplývající z uvedených operací ve výši 50 000 Kč je výsledkem hospodaření za rok 2016. Tato ztráta je ztrátou účetní i daňovou. Rozpuštění rezervy na opravu skladové haly je zachyceno na inventární kartě znázorněnou tabulkou č. 6.

Tabulka č. 6: Rozpuštění rezervy na inventární kartě

Datum	Doklad	Čerpání	Tvorba	Zůstatek
31. 12. 2016	VÚD	3 600 000		0

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.2 Tvorba a vykazování rezerv na opravu haly dle IFRS/IAS

Rezervu na opravu dlouhodobého hmotného majetku dle standardu IAS 37 nelze tvořit, jelikož nesplňuje kritéria pro její uznání. K datu závěrky neexistuje žádný současný smluvní ani mimosmluvní závazek, který by byl důsledkem minulé události dané účetní jednotky. Protože tyto rezervy na opravu dlouhodobého majetku standard IAS 37 neuznává, řeší se komponentním přístupem k odpisování majetku obsažený ve standardu IAS 16 – Pozemky, budovy a zařízení.

Jelikož dlouhodobá aktiva v mnoha případech představují nákladná zařízení poskládaná z významných částí s různou dobou použitelnosti, metoda komponentního odpisování umožňuje rozložení tohoto aktiva na jednotlivé komponenty, které se dále odepisují

samostatně od zbylé části majetku v závislosti ne jejich době použitelnosti. (Bokšová, 2013)

Předpokládaná doba použitelnosti závisí na fyzickém opotřebení (intenzitě využívání, politice oprav, udržování), na morálním zastarávání aktiva, odhadovaným na základě informací o očekávaném vývoji technického pokroku v daném oboru, a dalších faktorech, které omezí dobu použitelnosti (platný nebo očekávaný zákon omezující používání z ekologických důvodů). Dle doporučení standardu by měla být plánovaná délka použitelnosti kratší než odhadnutá doba použitelnosti z důvodu zásady opatrnosti. (Dvořáková, 2014)

V komponentním odpisování se tedy celková pořizovací hodnota skladové haly rozloží na jednotlivé komponenty (části) s různou dobou použitelnosti. Tyto jednotlivé části se potom v průběhu používání odepisují samostatně od ostatních komponent a od zbylé části skladové haly.

V rámci skladové haly v pořizovací ceně 15 500 000 Kč se jedná například o sekční halová vrata v hodnotě 120 000 Kč, která musí být vyrobená na zakázku z důvodu atypických rozměrů. V hale se nachází pět těchto vrat v celkové hodnotě 600 000 Kč. Doba použitelnosti těchto vrat je, při 15 cyklech otevření denně, 4 roky. Dále se jedná o podlahu haly, která v důsledku projíždění těžké techniky vydrží 7 let. Za pořízení nové podlahy v rozloze 800 m² při ceně 3 500 Kč/m² společnost zaplatí 2 800 000 Kč. Zbytek haly má předvídanou dobu použitelnosti 30 let.

Dle Mezinárodních účetních standardů se bude zbytek haly odepisovat 30 let z hodnoty 12 100 000 Kč, podlaha haly se bude odpisovat 7 let z hodnoty 2 800 000 Kč a sekční halová vrata 4 roky z částky 600 000 Kč. Výpočet odpisů jednotlivých komponent je znázorněn v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Výpočet odpisů jednotlivých komponent

Komponenta	Hodnota komponenty	Doba odpisování	Hodnota odpisu
Hala	12 100 000 Kč	30	403 333 Kč
Podlaha	2 800 000 Kč	7	400 000 Kč
Vrata	600 000 Kč	4	150 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové odpisy skladové haly tedy činí 953 333 Kč. V tabulce č. 8 jsou zobrazeny odpisy v jednotlivých letech.

Tabulka č. 8: Odpisy skladové haly

Rok odpisování	Odpisovaná částka v Kč
2011 - 2014	953 333
2015 - 2017	940 833
2018 - 2020	926 547
2021 - 2025	?

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výpočtů odpisů skladové haly lze vidět, že v letech 2011 - 2014 je hodnota celkových odpisů 803 333 Kč. Zatímco dle ČÚL je hodnota odpisů vypočtená na 30 let z pořizovacích nákladů skladové haly v hodnotě 15 500 000 Kč v prvním roce 217 000 Kč a v dalších letech 527 000 Kč. Z toho vyplývá, že odpisy dle ČÚL značně podhodnoceny a rezerva na opravu skladové haly je tedy tvořena z důvodu nedostatečně velkých odpisů.

V roce 2015 ale bylo nutné nahradit komponentu vrat, jejíž očekávaná cena je 825 000 Kč a doba použitelnosti 6 let. Nový roční odpis pro tuto část je 137 500 Kč. V roce 2015 z celkové odepisované částky vypadl odpis komponenty v hodnotě 150 000 Kč, na druhou stranu se k této částce přidal odpis nové komponenty podlahy v hodnotě 137 500 Kč. Nová roční odpisovaná částka v období od roku 2015 do 2017 činila 940 833 Kč.

Od roku 2018 se odpisy sníží o vypadlou komponentu podlahy v částce 400 000 Kč, která však musí být nahrazena novou v hodnotě 385 714 Kč. Celková její předpokládaná výše je 3 085 712 Kč a doba použitelnost 8 let. Pro roky 2018 až 2020 odpisy celkem budou činit 926 547 Kč. Tato komponenta bude opět nahrazena v roce 2026.

Komponenta vrat se bude opět nahrazovat jinou v roce 2021, jelikož je tato náhrada plánována až za čtyři roky, nelze zatím předpokládat, jakou bude mít nová komponenta hodnotu a dobu použitelnosti. Částky odpisů jednotlivých komponent jsou obsaženy v tabulce č. 9.

Tabulka č. 9: Odpisy jednotlivých komponent

Rok	Komponenta vrat	Komponenta podlahy	Zbylá část haly	Odpisy celkem
2011- 2014	150 000	400 000	403 333	953 333
2015 - 2017	137 500	400 000	403 333	940 833
2018 – 2020	137 500	385 714	403 333	926 547
2021 - 2025	?	385 714	403 333	?
2026 - ?	?	?	403 333	?

Zdroj: vlastní zpracování

V okamžiku, kdy dochází k výměně komponenty, se nejedná o opravu, ale o investiční náklad zvyšující ocenění dlouhodobého hmotného majetku včetně souvisejících výloh. Investičními náklady ovlivňujícími ocenění jsou nejen výměny jednotlivých komponent, ale také technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku. Počáteční cena tohoto technického zhodnocení může ovlivnit ocenění nejen zbývajících částí majetku, ale i ocenění předmětné komponenty. V případě běžných provozních oprav, údržby, seřízení, kontroly, měření, revize apod. se stále jedná o provozní jednorázové náklady.

V roce 2011 společnost HS staviva Hodkovice n. M. mohla již použít komponentní způsob odpisování, jelikož do české legislativy tuto metodu odpisování implementovala novela vyhlášky č. 500/2002 Sb., která nabyla účinnost 1. ledna 2010 a týká se účetních jednotek, účtujících v soustavě podvojného účetnictví.

Stavby, byty a nebytové prostory, samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí může účetní jednotka s ohledem na významnost a věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky odpisovat metodou komponentního odpisování majetku. Účetní jednotka musí vymezit druh majetku, u kterého použije metodu komponentního odpisování, průběh používání a způsob určení komponenty včetně jejího ocenění podle svých potřeb a tyto skutečnosti doloží průkazným účetním záznamem. (ZoÚ v platném znění)

Při prvním použití metody komponentního odpisování u majetku, který byl již uveden do užívání, se na komponenty rozděluje celkové ocenění majetku a celková výše opravěk k majetku. Součet zůstatkových cen připadajících na jednotlivé komponenty nesmí být

vyšší než zůstatková cena celého majetku. Účetní operace opravující výši vykázaných odpisů a opravek v předchozích obdobích se neprovádějí. (ZoÚ v platném znění)

Nejběžněji se odpisuje majetek od následujícího měsíce po zařazení do podnikání. Poslední odpisy se potom vykazují v měsíci, kdy se majetek vyřadí. Druhou variantou je odpisování majetku již od měsíce zařazení, přičemž poslední odpis proběhne měsíc před vyřazením. Poslední možností je odpisovat majetek od následujícího dne po zařazení majetku s tím, že poslední odpis se vykáže den před vyřazením majetku. Třetí možnost se však v praxi moc nevyužívá. Zvolený způsob odpisování musí být popsán ve vnitropodnikové směrnici. (Bokšová, 2013)

Pokud by se společnost HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o. rozhodla použít komponentního způsobu odpisování skladové haly, o odpisech by účtovala na stranu má dáti účtu 551 – Odpisy dlouhodobého majetku se souvztažným zápisem na stranu dal příslušného syntetického účtu účtové skupiny 08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku.

Metoda komponentního odpisování majetku není akceptovatelná pro stanovení základu daně z příjmů, protože byla zavedena z důvodu věrnějšího zobrazení užívání majetku v závislosti na intenzitě jeho využití a daňové odpisování nezohledňuje dobu životnosti majetku.

4.2 Dopad rozdílů v tvorbě a prezentaci rezerv dle ČÚL a IFRS na HV

Jak bylo zmíněno v předchozích kapitolách, tvorba a vykazování rezerv na opravu dlouhodobého hmotného majetku je jedním z důležitých rozdílů mezi ČÚL a IFRS. Dle české účetní legislativy je možné rezervu na opravu dlouhodobého hmotného majetku tvořit a vykázat, zatímco IFRS/IAS tvorbu této rezervy neumožňuje z důvodu nesplněných kritérií pro její uznání a řeší tuto problematiku komponentním odpisováním majetku. Tyto skutečnosti mají vliv i na hospodářský výsledek účetní jednotky. V tabulce č. 10 jsou vyjádřeny výsledky hospodaření při tvorbě rezervy na opravu dle ČÚL a při komponentním odpisování dlouhodobého hmotného majetku dle IFRS a v jednotlivých letech.

Tabulka č. 10: Vliv rozdílů mezi ČÚL a IFRS na hospodářský výsledek

Rok	ČÚL	IFRS
2011	VH: (–) 937 000 Kč	VH: (–) 953 333 Kč
2012 - 2014	VH: (–) 1 247 000 Kč	VH: (–) 953 333 Kč
2015	VH: (–) 1 247 000 Kč	VH: (–) 940 833 Kč
2016	VH: (–) 577 000 Kč	VH: (–) 940 833 Kč
2017	VH: (–) 527 000 Kč	VH: (–) 940 833 Kč
2018 - 2020	VH: (–) 527 000 Kč	VH: (–) 926 547 Kč
2021 - 2025	VH: (–) 527 000 Kč	VH: (–)? Kč
2026 - 2041	VH: (–) 527 000 Kč	VH: (–)? Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Vykázaný výsledek hospodaření (VH) v prvním roce tvorby rezervy (2011) společností HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o. dle ČÚL jsou sníženy tvorbou rezervy na opravu skladové haly a také odpisy této haly. Výsledek hospodaření dle IFRS/IAS je snížen pouze odpisy jednotlivých komponent a zbytku skladové haly. V tomto roce je výsledek hospodaření vyšší než při komponentním odpisování, z důvodu menšího odpisu haly. V dalších letech až do čerpání rezervy je tomu naopak. Od druhého roku se odpisy haly při rovnoměrném odpisování zvýšily na částku 527 000 Kč. Z tohoto důvodu jsou výsledky hospodaření dle IFRS/IAS vyšší než výsledky hospodaření dle ČÚL.

V roce 2016, kdy se rezerva na opravu haly čerpala, je výsledek hospodaření dle ČÚL zvýšen, jelikož ale byly skutečné náklady na opravu vyšší o 50 000 Kč, současně se výsledek hospodaření понížil o tuto částku. Ve srovnání s IFRS/IAS je však hospodářský výsledek vyšší. Z tabulky lze dále spatřit, že tvorba rezervy dle ČÚL vytváří velké výkyvy ovlivňující VH, zatímco při komponentním odpisování je dopad na VH relativně rovnoměrný.

Dalším rozdílem je, že dle ČÚL náklad na tvorbu rezervy na opravu skladové haly je daňově uznatelným nákladem, který v letech 2011 - 2015 snižuje základ daně z příjmů. Na rozdíl od Mezinárodních účetních standardů, kde metoda komponentního odpisování je, z důvodu věrnějšího zobrazení užívání majetku v závislosti na intenzitě jeho využití, neakceptovatelná pro snížení základu daně z příjmu.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo vymezit rozdíly ve vykazování rezerv a jejich úpravách v české účetní legislativě a mezinárodních účetních standardech. Dalším cílem práce bylo oba přístupy porovnat a odhalit největší a nejpodstatnější rozdíly a jejich dopad na výsledek hospodaření účetní jednotky.

Všechny vytyčené cíle byly splněny. V teoretické části se práce zabývala vykazováním rezerv nejdříve dle české účetní legislativy a poté dle mezinárodních účetních standardů. Z analýzy těchto účetních systémů vyplynuly určité rozdíly. Komparací obou účetních systémů se zabývala kapitola 3 Rozdíly v tvorbě a vykazování rezerv dle IFRS/IAS a ČÚL, kde byly vymezeny hlavní obecné odlišnosti v tvorbě, oceňování a vykazování rezerv a poté u konkrétních druhů rezerv.

IFRS na rozdíl od ČÚL rezervy a jejich kritéria pro účtování a oceňování definuje mnohem podrobněji. Konkrétně standard IAS 37 se zabývá obecnými pojmy a podmíněnými aktivy a závazky, zatímco česká účetní legislativa obecné pojmy nijak nedefinuje a pojem podmíněné aktivum a závazek vůbec nezná. V souvislosti s oceňováním rezerv v české účetní legislativě není požadováno diskontování výše rezervy při významném dopadu časové hodnoty peněz. Tyto fakta lze chápat jako určitá negativa, jelikož chybějící vymezení pojmů občas vede k nesprávnému pochopení pravidel a následně i ke špatné aplikaci v praxi. Nedefinované podmínky pro uznání a ocenění rezerv dávají možnost k subjektivnímu pojetí účetní jednotky a tím i k manipulaci s hospodářským výsledkem.

Hlavní rozdíly mezi dotčenými účetními systémy lze spatřovat ve vykazování rezerv na budoucí ztráty a na opravu dlouhodobého hmotného majetku, které IFRS neumožňuje, neboť nesplňují definici závazku a kritéria pro uznání rezervy oproti české účetní legislativě. Opakem je rezerva na nevýhodně uzavřené smlouvy, kterou lze v IFRS vykázat, v ČÚL nejsou požadavky na tvorbu této rezervy řešeny a platí jen obecná kritéria pro rezervy na rizika a ztráty. Rozdíl je také v rezervě na restrukturalizaci. Definice v obou systémech je obdobná, ale IFRS specifikuje i podmínky, kdy může být rezerva vykázána.

IFRS přesně stanovují údaje požadované pro zveřejňování každé kategorie rezerv. Naproti tomu v ČÚL žádné údaje požadovány nejsou.

Teoretické poznatky byly využity v praktické části, která se zabývala vykazováním rezervy na opravu dlouhodobého hmotného majetku společnosti HS staviva Hodkovice n. M. s.r.o., která je v České republice nejběžnější tvořenou rezervou. V této části byly vyhodnoceny rozdíly v tvorbě a vykazování rezervy na opravu skladové haly mezi ČÚL a IFRS na výsledek hospodaření dané společnosti.

Při tvorbě této rezervy dle ČÚL dochází ke zvýšení hodnoty závazků, navýšení nákladů a zároveň ke snížení výsledku hospodaření účetní jednotky. Náklady na tvorbu rezervy se také řadí mezi daňově uznatelné, které způsobují snížení základu daně z příjmů. Naopak dle IFRS je tvorba této rezervy nepřípustná. V účetním systému IFRS je tato rezerva nahrazena komponentním odpisováním dle standardu IAS 16.

Rozdíl ve vykazování dopadá hlavně na výsledek hospodaření. Výsledek hospodaření v roce tvorby této rezervy dle předpisů ČÚL je nižší než při komponentním odpisování podle mezinárodních standardů. Naopak je tomu v roce čerpání rezervy, kdy je VH podle pravidel ČÚL vyšší.

Jelikož komponentní způsob odpisování byl do české legislativy implementován od 1. 1. 2010, společnost toho mohla využít a místo tvorby rezervy použít komponentního odpisování skladové haly dle IFRS/IAS a tím docílit lepšího zobrazení nákladů a výsledku hospodaření v jednotlivých účetních obdobích.

Jak vyplývá z bakalářské práce, IFRS problematiku rezerv zpracovává více do detailů a tím i lépe podává věrný a poctivý obraz o finanční situaci účetní jednotky. ČÚL se v rámci mezinárodní harmonizace k IFRS sice přibližuje (např. implementace komponentního odpisování do ČÚL v roce 2010), ale stále také obsahuje nedostatky bránící lepšímu srovnání mezi podniky a naopak dává prostor kreativnímu účetnictví, což se zejména prokázalo v souvislosti s tvorbou rezervy na opravu dlouhodobého majetku a jejím dopadem na výsledek hospodaření účetní jednotky.

Seznam použité literatury

Citace

BOKŠOVÁ, Jiřina, 2013. *Účetní výkazy pod lupou I.: Základy účetního výkaznictví*. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-921-2.

Česko, Zákon č. 563 ze dne 31. prosince 1991 o účetnictví, In: *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. Praha: Federální ministerstvo vnitra, ročník 1991, částka 107, s. 2802 – 2810. Dostupné také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=563&r=1991>

Česko, Zákon č. 593 ze dne 21. prosince 1992 o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu, In: *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. Praha: Federální ministerstvo vnitra, ročník 1992, částka 119, s. 3565 - 3567. Dostupné také z: <http://psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=593&r=1992>

DVOŘÁKOVÁ, Dana, 2014. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 4. vyd. Brno: Bizbooks. ISBN 978-80-265-0149-7.

Finanční zpravodaj, 2011. Praha: Ministerstvo financí, **XLV**(5). ISSN 0322-9653.

HASPROVÁ, Olga, 2016. *Výkonnost podniku v závislosti na účetních, finančních a daňových faktorech*. Liberec: Technická univerzita v Liberci. ISBN 978-80-7494-309-6.

LANDA, Martin, 2014. *Podnikové účetnictví*. Ostrava: KEY Publishing. ISBN 978-80-7418-219-8.

PASEKOVÁ, Marie, 2012. *Implementace IFRS do malých a středních podniků*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-866-4.

PROCHÁZKOVÁ, Dagmar a Pavel VLACH, 2016. *Úplné znění: Vzorový účtový rozvrh 2016, Rozvaha a výsledovka 2016*. 1110. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7488-141-1.

PROCHÁZKOVÁ, Dagmar a Pavel VLACH, 2017. *Úplné znění: Vzorový účetní rozvrh 2017, Rozvaha a výsledovka 2017*. 1173. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7488-205-0.

RYNEŠ, Petr, 2016. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka*. 16. aktual. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-994-6.

Úplné znění č. 1177: České účetní standardy, 2017. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7488-209-8.

Bibliografie

HITZ, Jörg-Markus, Jochen ZIMMERMANN a Jörg-Richard WERNER, 2014. *Buchführung und Bilanzierung nach IFRS und HGB: Eine Einführung mit praxisnahen Fällen*. 3. vyd. Hallbergmoos: Pearson Studium. ISBN 978-3-8689-4257-6.

JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ, 2013. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2013*. 3. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4710-1.

SVOBODOVÁ, Jaroslava, 2013. *Inventarizace: Praktický průvodce*. 7. Ostrava: ANAG. ISBN 978-80-7263-783-6.

SVOBODOVÁ, Jaroslava, 2014. *Účtová osnova, České účetní standardy: Pro některé vybrané účetní jednotky*. Ostrava: ANAG. ISBN 978-80-7263-864-2.

TRÁVNÍČKOVÁ, Jana, 2015. *Účtová osnova, České účetní standardy: Postupy účtování pro podnikatele 2015*. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-930-4.

Úplné znění č. 820: České účetní standardy, 2011. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7208-839-3.

Seznam příloh

Příloha A: Seznam Českých účetních standardů pro podnikatele (1 strana)

Příloha B: Výkony uznané jako náklad (výdaj) pro tvorbu rezervy na pěstební činnost (2 strany)

Příloha C: Vzorový účtový rozvrh 2017 (11 stran)

Příloha A: Seznam Českých účetních standardů pro podnikatele

- 001 – Účty a zásady účtování na účtech
- 002 – Otevírání a uzavírání účetních knih
- 003 – Odložená daň
- 004 – Rezervy
- 005 – Opravné položky
- 006 – Kurzové rozdíly
- 007 - Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků
- 008 – Operace s cennými papíry a podíly
- 009 – Deriváty
- 010 – Zvláštní operace s pohledávkami
- 011 – Operace s podnikem
- 012 – Změny vlastního kapitálu
- 013 – Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- 014 – Dlouhodobý finanční majetek
- 015 – Zásoby
- 016 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní závazky
- 017 – Zúčtovací vztahy
- 018 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
- 019 – Náklady a výnosy
- 020 – Konsolidace
- 021 – Vyrovnání, nucené vyrovnání, konkurz a likvidace
- 022 – Inventarizace majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby
- 023 – Přehled o peněžních tocích

Zdroj: Úplné znění, 2017

Příloha B: Výkony uznané jako náklad (výdaj) pro tvorbu rezervy na pěstební činnost

1. Obnova lesa výsevem osiva
  - a) první výsev osiva
  - b) opakovaný výsev osiva.
2. Obnova lesa sadbou
  - a) první sadba
  - b) opakovaná sadba.
3. Příprava půdy pro obnovu lesa
  - a) příprava půdy pro přirozenou obnovu lesa
  - b) příprava půdy pro obnovu lesa výsevem osiva
  - c) příprava půdy pro obnovu lesa sadbou.
4. Ošetřování dřevin mladých lesních porostů.
5. Mechanická a chemická ochrana mladých lesních porostů proti zvěři.
6. Zřizování oplocenek při oplocování mladých lesních porostů.
7. Ochrana mladých lesních porostů
  - a) proti buření
  - b) proti hlodavcům
  - c) proti klikorohu borovému
  - d) výsek plevelných dřevin.
8. Prořezávky, prostřihávky a výkony spojené s vytvořením rozčleňovací linie.
9. Ochrana lesa proti zvěři mechanická, chemická, údržba a opravy oplocenek.
10. Ochrana lesa proti hmyzím škůdcům.
11. Hnojení lesních porostů.
12. Vyvětřování lesních porostů.

13. Odstraňování klestu.

14. Probírky do 40 let věku lesních porostů.

15. Opatření k obnově porostů s nevhodnou nebo náhradní dřevinnou skladbou.

Zdroj: Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách v platném znění

Příloha C: Vzorový účetní rozvrh 2017

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

01 – Dlouhodobý nehmotný majetek

012 – Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje

013 – Software

014 – Ostatní ocenitelná práva

015 – Goodwill

019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

021 – Stavby

022 – Hmotné movité věci a jejich soubory

025 – Pěstitelské celky trvalých porostů

026 – Dospělá zvířata a jejich skupiny

027 – Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

029 – Jiný dlouhodobý hmotný majetek

03 – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný

031 – Pozemky

032 – Umělecká díla a sbírky

04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek

042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

043 – Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek

05 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek

051 – Poskytnuté zálohy a závdavky na dlouhodobý nehmotný majetek

052 – Poskytnuté zálohy a závdavky na dlouhodobý hmotný majetek

053 – Poskytnuté zálohy a závdavky na dlouhodobý finanční majetek

06 – Dlouhodobý finanční majetek

061 – Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba

062 – Podíly – podstatný vliv

063 – Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly

- 065 – Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 066 – Zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba
- 067 – Ostatní zápůjčky a úvěry
- 068 – Zápůjčky a úvěry – podstatný vliv
- 069 – Jiný dlouhodobý finanční majetek

- 07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku*
- 072 – Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 073 – Oprávky k softwaru
- 074 – Oprávky k ostatním ocenitelným právům
- 075 – Oprávky ke goodwillu
- 079 – Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku

- 08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku*
- 081 – Oprávky ke stavbám
- 082 – Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům
- 085 – Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 086 – Oprávky k dospělým zvířatům a jejich skupinám
- 087 – Oprávky k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku
- 089 – Oprávky k jinému dlouhodobému hmotnému majetku

- 09 – Opravné položky k dlouhodobému majetku*
- 091 – Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 092 – Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku
- 093 – Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku
- 094 – Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku
- 095 – Opravná položka k poskytnutým zálohám a závdavkům na dlouhodobý majetek
- 096 – Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku

Účtová třída 1 – Zásoby

11 – Materiál

- 111 – Pořízení materiálu
- 112 – Materiál na skladě
- 119 – Materiál na cestě

12 – Zásoby vlastní činnosti

121 – Nedokončená výroba

122 – Polotovary vlastní výroby

123 – Výrobky

124 – Mladá a ostatní zvířata

13 – Zboží

131 – Pořízení zboží

132 – Zboží na skladě a v prodejnách

139 – Zboží na cestě

15 – Poskytnuté zálohy na zásoby

151 – Poskytnuté zálohy a závdavky na materiál

152 – Poskytnuté zálohy a závdavky na zvířata

153 – Poskytnuté zálohy a závdavky na zboží

19 – Opravné položky k zásobám

191 – Opravná položka k materiálu

192 – Opravná položka k nedokončené výrobě

193 – Opravná položka k polotovarům vlastní výroby

194 – Opravná položka k výrobkům

195 – Opravná položka ke zvířatům

196 – Opravná položka ke zboží

197 – Opravná položka k poskytnutým zálohám (závdavkům) na zásoby

Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky

21 – Peněžní prostředky v pokladně

211 – Peněžní prostředky v pokladně

213 – Ceniny

22 – Peněžní prostředky na účtech

221 – Peněžní prostředky na účtech

23 – Krátkodobé úvěry

231 – Krátkodobé úvěry

232 – Eskontní úvěry

24 – Krátkodobé finanční výpomoci

241 – Emitované krátkodobé dluhopisy
249 – Ostatní krátkodobé finanční výpomoci
25 – Krátkodobý finanční majetek
251 – Majetkové cenné papíry k obchodování
252 – Vlastní podíly
253 – Dluhové cenné papíry k obchodování
254 – Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba
255 – Vlastní dluhopisy
256 – Dluhové cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti
257 – Ostatní cenné papíry
259 – Pořizovaný krátkodobý finanční majetek
26 – Převody mezi finančními účty
261 – Peníze na cestě
29 – Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku
291 – Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy

31 – Pohledávky
311 – Odběratelé
313 – Pohledávky za eskontované cenné papíry
314 – Poskytnuté provozní zálohy a závdavky
315 – Ostatní pohledávky
32 – Závazky (krátkodobé)
321 – Dodavatelé
322 – Směnky k úhradě
324 – Přijaté zálohy a závdavky
325 – Ostatní dluhy
33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
331 – Zaměstnanci
333 – Ostatní dluhy vůči zaměstnancům
335 – Pohledávky za zaměstnanci

336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

34 – Zúčtování daní a dotací

341 – Daň z příjmů

342 – Ostatní přímé daně

343 – Daň z přidané hodnoty

345 – Ostatní daně a poplatky

346 – Dotace ze státního rozpočtu

347 – Ostatní dotace

35 – Pohledávky za společníky

351 – Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba

352 – Pohledávky – podstatný vliv

353 – Pohledávky za upsaný základní kapitál

354 – Pohledávky za společníky při úhradě ztráty

355 – Ostatní pohledávky za společníky obchodní korporace

358 – Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti

36 – Závazky ke společníkům

361 – Dluhy – ovládaná nebo ovládající osoba

362 – Dluhy – podstatný vliv

364 – Dluhy ke společníkům obchodních korporací při rozdělování zisku

365 – Ostatní dluhy ke společníkům obchodní korporace

366 – Dluhy ke společníkům obchodní korporace ze závislé činnosti

367 – Dluhy z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů

368 – Dluhy ke společníkům sdruženým ve společnosti

37 – Jiné pohledávky a závazky

371 – Pohledávky z prodeje obchodního závodu

372 – Dluhy z koupě obchodního závodu

373 – Pohledávky a dluhy z pevných termínových operací

374 – Pohledávky z pachtu

375 – Pohledávky z emitovaných dluhopisů

376 – Nakoupené opce

377 – Prodané opce

378 – Jiné pohledávky

379 – Jiné dluhy

38 – Přejídné účty aktiv a pasiv

381 – Náklady příštích období

382 – Komplexní náklady příštích období

383 – Výdaje příštích období

384 – Výnosy příštích období

385 – Příjmy příštích období

388 – Dohadné účty aktivní

389 – Dohadné účty pasivní

39 – Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

391 – Opravná položka k pohledávkám

395 – Vnitřní zúčtování

398 – Spojovací účet ve společnosti

Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

41 – Základní kapitál a kapitálové fondy

411 – Základní kapitál

412 – Ážio

413 – Ostatní kapitálové fondy

414 – Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků

416 – Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací

417 – Rozdíly z přeměn obchodních korporací

418 – Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací

419 – Změny základního kapitálu

42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření

421 – Rezervní fond

423 – Statutární fondy

424 – Ostatní fondy

427 – Jiný výsledek hospodaření minulých let

428 – Nerozdělený zisk minulých let

429 – Neuhrazená ztráta minulých let

43 – Výsledek hospodaření

431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

432 – Rozhodnutí o zálohách na výplatu podílu na zisku

45 – Rezervy

451 – Rezervy podle zvláštních právních předpisů

452 – Rezerva na důchody a jiné dluhy

453 – Rezerva na daň z příjmů

459 – Ostatní rezervy

46 – Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím

461 – Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím

47 – Dlouhodobé závazky

471 – Dlouhodobé dluhy – ovládaná nebo ovládající osoba

472 – Dlouhodobé dluhy – podstatný vliv

473 – Emitované dluhopisy

474 – Dluhy z pachtu

475 – Dlouhodobé přijaté zálohy a závdavky

476 – Dlouhodobé dluhy z obchodních vztahů

477 – Dlouhodobé dluhy ke společníkům

478 – Dlouhodobé směnky k úhradě

479 – Ostatní dlouhodobé dluhy

48 – Odložený daňový závazek a pohledávka

481 – Odložený daňový dluh a pohledávka

49 – Individuální podnikatel

491 – Účet individuálního podnikatele

Účtová třída 5 – Náklady

50 – Spotřebované nákupy

501 – Spotřeba materiálu

502 – Spotřeba energie

503 – Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek

504 – Prodané zboží

51 – Služby

511 – Opravy a udržování

512 – Cestovné

513 – Náklady na reprezentaci

518 – Ostatní služby

52 – Osobní náklady

521 – Mzdové náklady

522 – Příjmy společníků obchodní korporace ze závislé činnosti

523 – Odměny členům orgánů obchodní korporace

524 – Zákonné sociální pojištění

525 – Ostatní sociální pojištění

526 – Sociální náklady individuálního podnikatele

527 – Zákonné sociální náklady

528 – Ostatní sociální náklady

53 – Daně a poplatky

531 – Daň silniční

532 – Daň z nemovitých věcí

538 – Ostatní daně a poplatky

54 – Jiné provozní náklady

541 – Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku

542 – Zůstatková cena prodaného materiálu

543 – Dary

544 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení

545 – Ostatní pokuty a penále

546 – Odpis pohledávky

547 – Mimořádné provozní náklady

548 – Ostatní provozní náklady

549 – Manka a škody

55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti

551 – Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku

- 552 – Tvorba a zúčtování zákonných rezerv
- 554 – Tvorba a zúčtování ostatních rezerv
- 555 – Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období
- 557 – Odpis kladného goodwillu a aktivního oceňovacího rozdílu k nabytému majetku
- 558 – Tvorba a zúčtování zákonných opravných položek
- 559 – Tvorba a zúčtování účetních opravných položek

- 56 – Finanční náklady*
- 561 – Prodané cenné papíry a podíly
- 562 – Úroky
- 563 – Kurzové ztráty
- 564 – Náklady z přecenění majetkových cenných papírů
- 565 – Mimořádné finanční náklady
- 566 – Náklady z finančního majetku
- 567 – Náklady z derivátových operací
- 568 – Ostatní finanční náklady
- 569 – Manka a škody na finančním majetku

- 57 – Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti*
- 574 – Tvorba a zúčtování rezerv
- 579 – Tvorba a zúčtování opravných položek

- 58 – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace*
- 581 – Změna stavu nedokončené výroby
- 582 – Změna stavu polotovarů
- 583 – Změna stavu výrobků
- 584 – Změna stavu zvířat
- 585 – Aktivace materiálu a zboží
- 586 – Aktivace vnitropodnikových služeb
- 587 – Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku
- 588 – Aktivace dlouhodobého hmotného majetku

- 59 – Daň z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů*
- 591 – Daň z příjmů – splatná
- 592 – Daň z příjmů – odložená

- 595 – Dodatečné odvody daně z příjmů
- 596 – Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům
- 597 – Převod provozních nákladů
- 598 – Převod finančních nákladů
- 599 – Tvorba a zúčtování rezervy na daň z příjmů

Účtová třída 6 – Výnosy

60 – Tržby za vlastní výkony a zboží

- 601 – Tržby za vlastní výrobky
- 602 – Tržby z prodeje služeb
- 604 – Tržby za zboží

64 – Jiné provozní výnosy

- 641 – Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 642 – Tržby z prodeje materiálu
- 644 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 646 – Výnosy z odepsaných pohledávek
- 647 – Odpis záporného goodwillu a pasivního oceňovacího rozdílu k nabytému majetku
- 648 – Jiné provozní výnosy
- 649 – Mimořádné provozní výnosy

66 – Finanční výnosy

- 661 – Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
- 662 – Úroky
- 663 – Kurzové zisky
- 664 – Výnosy z přecenění majetkových cenných papírů
- 665 – Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
- 666 – Výnosy z krátkodobého finančního majetku
- 667 – Výnosy z derivátových operací
- 668 – Ostatní finanční výnosy
- 669 – Mimořádné finanční výnosy

69 – Převodové účty

- 697 – Převod provozních výnosů
- 698 – Převod finančních výnosů

Účtová třída 7 – Závěrkové a podrozvahové účty

70 – Účty rozvažné

701 – Počáteční účet rozvažný

702 – Konečný účet rozvažný

71 – Účet zisků a ztrát

710 – Účet zisků a ztrát

75 až 79 – Podrozvahové účty

Zdroj: Procházková (2017)